

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

СТРУЧНО-МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА
О ПОСТУПАЊУ ИНСПЕКЦИЈА ПРЕМА
НЕРЕГИСТРОВАНИМ СУБЈЕКТИМА

Јул 2015

САДРЖАЈ

1. Концепт поступања инспекција према нерегистрованим субјектима у Закону о инспекцијском надзору	3
2. Уређење поступања инспекција према нерегистрованим субјектима у посебним законима	3
3. Ко је регистровани субјекат?	5
4. Основни и посебни регистри	9
5. Дозволе, лиценце, одобрења и други видови јавне сагласности	11
6. Ко је нерегистровани субјекат?	13
7. Шта се не сматра обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта?	16
8. Када и под којим условима се врши инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектом?	17
9. Поступање инспекције када открије рад без уговора о раду и другог ваљаног правног основа	18
10. Шта инспектор чини када открије нерегистрованог субјекта?	19
11. Шта инспектор чини када открије нерегистрованог субјекта из делокруга друге инспекције?	23
12. Координација инспекција и сарадња инспекције, полиције, правосуђа, царине и других органа и институција у сузбијању обављања делатности и вршења активности нерегистрованог субјекта	26
13. Казнена (кажњива) дела	33
14. Кратка студија случаја: Нерегистровани субјекти који се баве угоститељском делатношћу.....	35
- Прилози:	
1. Схематски приказ (дијаграм) поступка инспекцијског надзора према нерегистрованом субјекту.....	37
2. Схематски приказ (дијаграм) поступања инспекције у погледу делатности или активности нерегистрованог субјекта која је у делокругу друге инспекције.....	38
3. Модел решења донетог у инспекцијском надзору над нерегистрованим субјектом....	39
4. Модел службене белешке инспектора о затеченом стању и учињеним обавештењима у поступању у погледу делатности или активности нерегистрованог субјекта која је у делокругу друге инспекције	45
5. Модел записника о контролном инспекцијском надзору којим се утврђује да је нерегистровани субјекат одустао од даљег обављања делатности	47

1. Концепт поступања инспекција према нерегистрованим субјектима у Закону о инспекцијском надзору

1.1. **Законом о инспекцијском надзору** („Службени гласник РС“, број 36/15 – у даљем тексту: Закон) је прописано овлашћење и дужност сваке инспекције да у својој области надзора врши надзор над нерегистрованим субјектима и примењује принудне (корективне и репресивне) инспекцијске управне мере према њима.

1.2. Законом су послови инспекцијског надзора над нерегистрованим субјектима прописани као обавезни за све инспекције, а појмови, битна обележја односа и поступак уређени и разрађени. На овај начин, попуњавају се законске празнине, размимоилажења у тумачењима, отворена и спорна питања и недоумице које постоје у овом домену, и даје се јасан и прецизан законски основ и изричита обавеза за све, а не само за неке инспекције да спроводе инспекцијски надзор према нерегистрованим субјектима у својој области надзора, коју чине регистровани и нерегистровани субјекти.

1.3. Инспекцијско поступање према нерегистрованим субјектима, као субјектима код чијег обављања делатности и вршења активности постоје највеће непознанице и који носе највиши ризик по фер пословну конкуренцију, јавне буџете, здравље грађана, здраву животну средину, добробит животиња и друга заштићена добра и права има приоритет, а правила поступка према нерегистрованим субјектима су Законом стриктно постављена.

На овај начин стварају се законски услови, који у садејству са другим регулаторним и институционалним мерама, треба да доведу до смањења сиве економије и већег степена законитости и безбедности пословања на тржишту и боље заштите од нелегалних и ризичних радњи.

1.4. Закон је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” (29. април 2015. године), а примењује се истеком рока од 12 месеци од дана ступања на снагу, осим одредаба којима се уређују нерегистровани субјекти и поступање према нерегистрованим субјектима прописаних чланом 3. тачка 4), чланом 4. став 7, чланом 5. став 3, чланом 10. став 4, чланом 11. ст. 2. и 3, чланом 22. чл. 33. и 34. чланом 41. став 3, чланом 44. став 2. тачка 5) и чланом 57, које се примењују **истеком рока од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, тј. од 30. јула 2015. године**, и чланом 30. ст. 1, 2. и 4, које се примењују **истеком рока од пет месеци од дана ступања на снагу овог закона, тј. од 30. септембра 2015. године**.

2. Уређење поступања инспекција према нерегистрованим субјектима у посебним законима

2.1. Поступање инспекција према нерегистрованим субјектима, односно битне елементе тог поступања, уређују и одређени посебни (секторски) закони, у првом реду Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, 84/02 - испр., 23/03 - испр., 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 63/06 - испр. др. закона, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - испр., 93/12,

47/13, 108/13, 68/14 и 105/14) и Закон о трговини („Службени гласник РС“, бр. 53/10 и 10/13), као закони којима се уређују поступања и надзор који врше пореска и тржишна инспекција, као две највеће инспекције у Републици Србији. Други посебни (секторски) закони којима се уређује инспекцијски надзор садрже релевантне односе и елементе поступања инспекција према нерегистрованим субјектима.

2.2. **Закон о пореском поступку и пореској администрацији** у чл. 129а, 129б и 129в уређује утврђивање пореске обавезе лицу које обавља нерегистровану, односно непријављену делатност. Тим законом предвиђено је да се теренска контрола код лица које обавља нерегистровану, односно непријављену делатност врши без плана контроле и налога за контролу. Ако се у поступку теренске контроле утврди да лице обавља нерегистровану, односно непријављену делатност, пореска обавеза том лицу утврђује се решењем, применом методе процене пореске основе парификацијом. Решење о утврђивању пореза доставља се лицу које обавља нерегистровану, односно непријављену делатност, са налогом да у року од 45 дана од дана достављања решења, код надлежних органа изврши регистрацију, односно пријаву те делатности, плати утврђену пореску обавезу на прописане уплатне рачуне јавних прихода и отклони друге утврђене повреде закона. Ако се у поступку теренске контроле утврди да лице, које је обављајући нерегистровану, односно непријављену делатност, стављало робу у промет, порески инспектор може решењем привремено одузети робу коју је затекао у контроли, а може привремено одузети и опрему којом обвезник обавља нерегистровану, односно непријављену делатност, а коју затекне у поступку контроле. Ако лице које обавља нерегистровану, односно непријављену делатност, у прописаном року изврши регистрацију, односно пријаву делатности, плати утврђену пореску обавезу и отклони друге утврђене неправилности, одузета роба му се враћа, осим робе подложне кварењу и робе чије чување изискује велике трошкове, коју Пореска управа продаје непосредном погодбом, без одлагања. Ако лице које обавља нерегистровану, односно непријављену делатност, не поступи по налозима из решења Пореске управе из члана 129а став 2. овог закона, са одузетом робом се поступа на начин уређен чланом 134. овог закона.

2.3. Чланом 63. став 1. тачка 1) **Закон о трговини**, којим је уређена инспекцијска управна мера одузимања робе, коју изриче тржишна инспекција, прописано је да ће тржишни инспектор одузети робу лицу које затекне у обављању трговине, а које нема својство трговца у смислу овог закона. Предмет мере одузимања из овог члана је роба која се затекне на месту и у време обављања контроле, и то роба која је стављена у промет, односно припремљена ради стављања у промет (ускладиштена, спремљена и сл.), која се налази у поседу овог лица, без обзира на податке о својини на тој роби и друге податке из исправа које прате робу. Чланом 76. став 1. тачка 1) у вези са чл. 11. и 30. овог закона прописано је да ће се новчаном казном од 50.000,00 до 150.000,00 динара казнити физичко лице ако обавља промет робе/услуга, а нема својство трговца, при чему се уз ову прекршајну казну физичком лицу може изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању од шест месеци до две године. Чланом 11. Закона о трговини утврђено је да својство трговца, у смислу овог закона, имају правна лица и предузетници који обављају трговину, као и физичка лица, ако овим законом или посебним прописом није другачије прописано, и то пољопривредници, регистровани у складу са прописима којима се уређује пољопривреда, у погледу пољопривредних производа који су предмет

регистрације, лица која врше промет уловљене дивљачи, рибе, гљива, дивље флоре и фауне, и осталих шумских плодова, у складу са посебним прописима о лову, рибљем фонду, ветерини, заштити природе и шумама и физичка лица која у виду занимања обављају делатност слободне професије уређену посебним прописима. Члан 30. Закона о трговини прописује да трговину могу да обављају лица која имају својство трговца у складу са овим законом. За обављање трговине морају бити испуњени услови прописани овим законом, као и посебним прописима (хигијенско-санитарни, услови безбедности и здравља на раду, услови заштите животне средине, прописани технички захтеви и др.). Ова лица су дужна да у продајном објекту, односно приликом трговине ван продајног објекта, поседују доказе о својству трговца, односно испуњености прописаних услова.

2.4. Чланом 121. став 1. тачка 1) **Закона о туризму** („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 - др. закон и 93/12) прописано је да је туристички инспектор овлашћен да привремено забрани обављање делатности правном и физичком лицу које обавља делатност туристичких агенција, угоститељску делатност, наутичку делатност или ловнотуристичку делатност и које пружа услуге а није регистровао привредну делатност у одговарајући регистар. Туристички инспектор доноси решење о привременој забрани обављања делатности и послова до испуњења законом прописаних услова. Тим законом прописане су и прекршајне казне за непоступање по решењу туристичког инспектора.

2.5. **Закон о планирању и изградњи** („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14 и 145/14) уређује овлашћења и дужности грађевинског инспектора према субјектима који граде објекте без издате грађевинске дозволе, као и санкције према овим субјектима.

2.6. **Закон о безбедности хране** („Службени гласник РС“, број 41/09) уређује овлашћења и дужности надлежних инспектора према субјектима у области безбедности хране и хране за животиње који нису уписани у Централни регистар објеката, који води министарство надлежно за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, као и санкције према овим субјектима.

2.7. Одредбе овакве и/или сродне садржине се срећу и у **другим посебним (секторским) законима** којима се уређује инспекцијски надзор који врши одређена инспекција.

2.8. Посебни (секторски) закони којима се у одређеним областима уређује инспекцијски надзор настављају да се примењују и важе и након почетка примене Закона о инспекцијском надзору, а евентуалне измене и допуне посебних закона ће се утврдити у поступку усклађивања посебних закона са Законом, који би требао да се заврши у року од 24 месеца од ступања Закона на снагу.

3. Ко је регистровани субјекат?

3.1. Најчешћи облици организовања за обављање делатности, односно привредних

субјеката су привредна друштва и предузетници. Доминантна правна форма привредних друштава је друштво с ограниченом одговорношћу (д.о.о.).

3.2. Поред привредних друштава и предузетника, у привредне субјекте спадају и задруге и специјализована друштва која послују у тзв. регулисаним индустријама (нпр. банке, друштва за осигурање, друштва за управљање инвестиционим фондовима и друга лица у финансијском сектору), чији рад надзире Народна банка Србије и Комисија за хартије од вредности, односно друго специјализовано и независно тело.

3.3. Привредно друштво, као правно лице које обавља делатност у циљу стицања добити, сагласно Закону о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 - др. закон и 5/15), стиче својство правног лица уписом (регистрацијом) у Регистар привредних субјеката, који води Агенција за привредне регистре (АПР), као регистар у који се уписује оснивање правног лица и другог субјекта (основни регистар), у складу са прописима којима се уређује регистрација привредних субјеката - Закон о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, број 99/11) и пратећи Правилник о садржини Регистра привредних субјеката и документацији потребној за регистрацију („Службени гласник РС“, број 6/12).

3.4. Предузетник је пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво регистровано у Регистру привредних субјеката, кога води АПР, у складу са прописима о регистрацији. Предузетничка радња (СТР, СЗР, агенција, биро, канцеларија, студио, ординација и други називи који се користе за радњу) нема својство правног лица и носиоца права и обавеза, него је радња организациони облик кроз који предузетник обавља делатност и он је, као физичко лице, носилац права и обавеза из обављања делатности. Физичко лице уписано у посебан регистар, које обавља делатност слободне професије, уређену посебним прописом, сматра се предузетником у смислу овог закона ако је тим прописом то одређено. Индивидуални пољопривредник није предузетник у смислу Закона о привредним друштвима, осим ако посебним законом није другачије уређено.

3.5. Задруга је облик организовања физичких лица (задругара) у којој они, пословањем на задружним принципима добровољности и солидарности, демократичности, економског учешћа, једнаког права управљања, самосталности, задружног образовања и међузадружне сарадње, остварују своје економске, социјалне и културне интересе. Задруге обављају делатност, у складу са законима којима се уређују задруге - Закон о задругама („Службени лист СРЈ“, бр. 41/96 и 12/98 и „Службени гласник РС“, бр. 101/05 - др. закон и 34/06), као бивши савезни закон, и Закон о задругама („Службени гласник СРС“, број 57/89 и „Службени гласник РС“, бр. 67/93, 46/95 и 101/05 - др. закон), који важе истовремено и допуњавају се у примени. Задруга је правно лице и такође се уписује у Регистар привредних субјеката, кога води АПР.

3.6. Када је реч о установама јавне службе, сагласно Закону о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94, 79/05 - др. закон, 81/05 - испр. др. закона, 83/05 - испр. др. закона и 83/14 - др. закон), установа се уписује у судски регистар (регистар који води надлежни привредни суд) кад надлежни орган управе утврди да су испуњени услови

за почетак рада и обављање делатности који су утврђени законом. Уписом у судски регистар установа стиче својство правног лица.

3.7. Привредно друштво има претежну делатност, која се наводи у оснивачком акту друштва и региструје у складу са прописима којима се уређује регистрација привредних субјеката, а може обављати и све друге делатности које нису законом забрањене независно од тога да ли су одређене оснивачким актом, односно статутом. Посебним законом може се условити регистрација или обављање одређене делатности издавањем претходног одобрења, сагласности или другог акта надлежног органа.

3.8. На делатност предузетника сходно се примењују наведене одредбе о делатностима друштва. Предузетник може да обавља све делатности које нису законом забрањене за које испуњава прописане услове, укључујући и старе и уметничке занате и послове домаће радиности.

3.9. Законом о удружењима („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 99/11 - др. закони) дефинисано је да је удружење добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом. Упис у Регистар удружења је добровољан. Удружење стиче статус правног лица даном уписа у овај регистар.

Међутим, Законом о удружењима у члану 37. прописано је да удружење, поред вршења оних активности којима се остварују циљеви утврђени његовим статутом, може непосредно да обавља и привредну или другу делатност којом се стиче добит у складу са законом којим се уређује класификација делатности, под следећим условима:

- 1) да је делатност у вези са његовим статутарним циљевима;
- 2) да је делатност предвиђена статутом;
- 3) да је делатност мањег обима, односно да се делатност обавља у обиму потребном за остваривање циљева удружења.

Ова привредна и друга делатност уписује се у Регистар привредних субјеката, који води Агенција за привредне регистре, и обавља се у складу са прописима којима је уређена област у коју спадају активности које се обављају. Закон о удружењима прецизно прописује да удружење може отпочети са непосредним обављањем ове делатности тек након уписа делатности у Регистар привредних субјеката. Чланом 28. Закона о удружењима предвиђено је да се привредне и друге делатности које удружење непосредно обавља уписују и у Регистар удружења, кога такође води Агенција за привредне регистре.

Казненим одредбама Закона о удружењима је прописано да ће се новчаном казном од 300.000 до 900.000 динара казнити за привредни преступ удружење ако непосредно обавља привредну или другу делатност у циљу стицања добити која није у вези са његовим статутарним циљевима или није предвиђена статутом или је обавља иако је надлежни орган утврдио да не испуњава услове за обављање делатности (члан 37. став 2) и да ће се за овај привредни преступ новчаном казном од 30.000 до 90.000 динара казнити и одговорно лице у удружењу. Даље, казненим одредбама Закона о удружењима је прописано да ће се новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казнити за прекршај удружење ако обавља привредну или другу делатност у већем обиму, односно у обиму

који није потребан за остваривање циљева удружења, а за овај прекршај новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казнити и одговорно лице у удружењу.

3.10. Изменама и допунама Закона о предузећима („Службени лист СРЈ“, бр. 29/96, 33/96 - испр., 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 - одлука СУС и 36/2002 и „Службени гласник РС“, број 125/04 - др. закон) из 2002. године на општем нивоу искључене су претходне инспекцијске сагласности као услов за отпочињање делатности. Тада је чланом 18. Закона о предузећима било прописано да предузеће може да обавља делатност у простору који испуњава услове у погледу техничке опремљености, заштите на раду и заштите и унапређивања животне средине, као и друге прописане услове, а испуњеност ових услова утврђује надлежни орган у поступку редовног инспекцијског надзора, с тим да предузеће може да отпочне и обавља делатност која се односи на производњу, промет, дистрибуцију, прераду и ускладиштење материја опасних и штетних по здравље људи и животну средину, ако надлежни орган донесе решење о испуњености услова у погледу техничке опремљености, заштите на раду и заштите и унапређивања животне средине, као и других прописаних услова. Ово решење преузео је и претходно важећи Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 125/04 и 36/11 - др. закон) у члану 6. Важећи Закон о привредним друштвима, остајући на истој линији, предвиђа у члану 4. став 2, како је то наведено, да се посебним законом може условити регистрација или обављање одређене делатности издавањем претходног одобрења, сагласности или другог акта надлежног органа (дозвола, решење, мишљење и др.), те да се на делатност предузетника сходно примењују ова правила која важе за привредно друштво.

3.11. Према **општем режиму**, привредном субјекту се, дакле, за отпочињање обављања делатности захтева упис у Регистар привредних субјеката, који води Агенција за привредне регистре (АПР), што укључује и добијање пореског идентификационог броја (ПИБ) у службеној комуникацији између АПР и надлежне организационе јединице Пореске управе, у оквиру које раде и порески инспектори задужени за канцеларијску контролу. Пореска управа одбиће да додели ПИБ под условима прописаним чланом 26. Закона о пореском поступку и пореској администрацији и подзаконским прописима којима се ближе уређује ова материја.

3.12. С обзиром на то да постоји веома велики број делатности и да су многе од њих од утицаја на јавни интерес, оличен у јавном здрављу, безбедности, праву на здраву животну средину, социјалним и образовним правима и др., посебним законима се одступа од општег режима и установљава **посебан режим** за почетак рада и обављања одређених делатности од стране привредних субјеката и других правних ентитета.

Посебним законом може се условити регистрација привредног субјекта или обављање одређене делатности административним захтевима јавне управе, као утврђеним условима за обављање делатности, који су прописани у виду:

- 1) уписа у посебан регистар (регистар кога води Агенција за привредне регистре - а да није основни регистар - или други орган или организација, најчешће надлежно министарство или орган у саставу министарства) или именик, односно посебну евиденцију;

- 2) различитих облика сагласности надлежног органа или организације (дозвола, одобрење, решење, мишљење, уверење, лиценца, сертификат, акредитација, потврда, овлашћење, акт о сагласности, акт о условима, други облик сагласности);
- 3) обавезне пријаве надлежном органу или организацији.

3.13. У складу са Законом, Законом о привредним друштвима и другим важећим законима, испуњеност услова за рад, односно обављање делатности привредног субјекта и другог правног ентитета који је почео да ради и послује, односно већ послује утврђује надлежна инспекција у поступку редовног инспекцијског надзора (општи режим рада и обављања делатности), док се испуњеност ових услова када је, сагласно посебном закону, за почетак рада и обављања делатности неопходна претходна сагласност инспекције утврђује у ванредном инспекцијском надзору по захтеву субјекта (посебни режим, режим дозволе) – утврђујући инспекцијски надзор (члан 6. став 4. Закона).

3.14. Како би се отклонили узроци за отпочињање обављања делатности и рада од стране субјекта без испуњености прописаних услова, који леже у спорости администрације и прекорачењу прописаних рокова за решавање („ћутање управе“), што доводи до неизвесности и правне несигурности и стварања услова за злоупотребе и корупцију, Законом је у члану 38. став 3. прописано када „ћутање значи одобрење“. Наиме, када је надзирани субјекат поднео захтев за ванредни утврђујући инспекцијски надзор, па истекне законски рок за доношење решења и надзирани субјекат захтева да инспектор донесе решење, ако инспектор у року од осам дана од дана подношења тог захтева не оконча поступак, сматра се да је поступак обустављен и да, у складу са чланом 6. став 4. овог закона, постоји испуњеност прописаних услова. Ове одредбе почињу са применом истеком рока од 12 месеци од ступања овог закона на снагу.

4. Основни и посебни регистри

5.1. Основи регистри:

- Регистар привредних субјеката (привредна друштва, предузетници и задруге), кога води АПР;
- Регистар удружења (удружења и савези удружења), кога води АПР;
- Регистар страних удружења (представништва страних удружења), кога води АПР;
- Регистар задужбина и фондација и представништава страних задужбина и фондација, кога води АПР;
- Регистар удружења, друштава и савеза у области спорта, кога води АПР;
- Регистар установа, кога води надлежни привредни суд.

5.2. **Посебни регистри.** Имајући у виду веома велики број посебних регистара, установљених посебним законима и другим прописима, у наставку се дају **примери** тих посебних регистара:

- Регистар туризма, кога води Агенција за привредне регистре, у складу са Законом о туризму и Законом о Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, бр. 55/04, 111/09 и 99/11);

- Регистар произвођача дувана, Регистар обрађивача дувана, Регистар произвођача дуванских производа, Регистар трговаца на велико дуванским производима, Регистар увозника дувана, обрађеног дувана, односно дуванских производа, Регистар извозника дувана, обрађеног дувана, односно дуванских производа и Регистар о маркама дуванских производа, које води Управа за дуван, као орган управе у саставу министарства надлежног за послове финансија, у складу са Законом о дувану („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 90/07, 95/10, 36/11, 6/12 - усклађени изн., 69/12 - усклађени изн., 93/12, 8/23 - усклађени изн., 64/13 - усклађени изн., 108/13, 4/14 - усклађени изн., 79/14 – усклађени изн. и 5/15 - усклађени изн.);
- Регистар произвођача алкохолних пића, кога води Пореска управа - Централа, као орган управе у саставу министарства надлежног за послове финансија, у складу са Законом о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 - др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 6012 - усклађени дин. изн., 43/12 - одлука, 76/12 - одлука, 93/12, 119/12, 8/13 - усклађени дин. изн., 47/13, 4/14 - усклађени дин. изн., 68/14 - др. закон, 142/14, 4/15 - усклађени дин. изн. и 5/15 - усклађени дин. изн.);
- Регистар издатих дозвола у складу са Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, број 36/09), кога води министарство надлежног за послове заштите животне средине;
- Централни регистар објеката који води министарство надлежно за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, у складу са Законом о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 41/09);
- Виноградарски регистар и Винарски регистар, које води министарство надлежно за послове пољопривреде, у складу са Законом о вину („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 93/12);
- Регистар правних лица и предузетника за обављање ветеринарске делатности, Регистар објеката, Регистар одобрених објеката и Регистар извозних објеката, које води министарство надлежно за послове ветеринарства, у складу са Законом о ветеринарству („Службени гласник РС”, број 41/09);
- Регистар лица за обуку животиња, Регистар превозника животиња и Регистар за огледе на животињама, које води министарство надлежно за послове ветеринарства, у складу са Законом о добробити животиња („Службени гласник РС”, број 41/09);
- Интегрални регистар хемикалија који се састоји од Регистра хемикалија и Регистра биоцидних производа, кога води министарство надлежно за послове заштите животне средине, у складу са Законом о хемикалијама;
- Регистар пољопривредних саветодаваца, кога води министарство надлежно за послове пољопривреде, у складу са Законом о обављању саветодавних и стручних послова у области пољопривреде („Службени гласник РС”, број 30/10).

5. Дозволе, лиценце, одобрења и други видови јавне сагласности

6.1. У наставку, а имајући у виду веома велики број дозвола, лиценци, одобрења и других видова сагласности јавне управе за рад и обављање делатности, установљених посебним законима и другим прописима, дају се **примери** тих јавних сагласности:

- дозвола (решење) надлежног органа којим се правном или физичком лицу одобрава сакупљање, транспорт, увоз, извоз и транзит, складиштење, третман или одлагање отпада и утврђују услови поступања са отпадом на начин који обезбеђује најмањи ризик по здравље људи и животну средину, у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10) и Законом о амбалажи и амбалажном отпаду;
- акцизна дозвола - документ којим се одобрава отпремање и смештање акцизних производа без обрачунавања и плаћања акцизе, у складу са Законом о акцизама;
- дозвола за прво стављање у промет нове хране, генетски модификоване хране и генетски модификоване хране за животиње, у складу са Законом о безбедности хране („Службени гласник РС”, бр. 41/09) и посебним прописима;
- дозвола за производњу, обраду, увоз и извоз дувана, односно обрађеног дувана и дозвола за промет (трговина на велико, трговина на мало, увоз и извоз) дуванских производа, у складу са Законом о дувану;
- лиценце за обављање енергетских делатности, у складу са Законом о енергетици („Службени гласник РС”, број 145/14) – (списак енергетских делатности је утврђен у члану 16. Закона о енергетици);
- дозволе за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија, у складу са Законом о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- дозвола за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, у складу са Законом о играма на срећу („Службени гласник РС”, бр. 88/11 и 93/12 - др. закон);
- дозвола за обављање ванредног превоза на јавном путу, у складу са Законом о јавним путевима („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 123/07, 101011, 93/12 и 104/13);
- дозвола за рад јавног складишта, у складу са Законом о јавним складиштима за пољопривредне производе („Службени гласник РС”, бр. 41/09);
- дозвола за стављање лека у промет, у складу са Законом о лековима и медицинским средствима („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 107/12);
- лиценца - решење којим се правним лицима и предузетницима који испуњавају прописане услове, дозвољава обављање делатности приватног обезбеђења и решење којим се физичким лицима која испуњавају прописане услове, дозвољава вршење послова приватног обезбеђења, у складу са Законом о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС”, број 104/13);
- дозволе за стављање у промет пестицида и ђубрива, у складу са Законом о заштити биља („Службени лист СРЈ“, бр. 24/98 и 26/98 - испр. и „Службени гласник РС”, бр. 101/05 - др. закон и 41/09 - др. закон);
- дозвола - писани акт који Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије издаје за појединачни промет једног или више извора јонизујућих зрачења, радиоактивних и нуклеарних материјала, у складу са Законом о заштити

од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 93/12);

- дозволе за коришћење структурних подсистема, чинилаца интероперабилности и других елемената структурних подсистема у складу са законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају, у складу са Законом о железници („Службени гласник РС”, број 45/13);
- одобрење за примењена геолошка истраживања и одобрење за експлоатацију резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС”, број 88/11);
- одобрење за извоз и за добијање извозног контролног броја, у складу са Законом о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12);
- лиценца за производњу - исправа којом се лицима са додељеним произвођачким кодом одобрава производња оптичких дискова и/или производних делова (стампер), у складу са Законом о оптичким дисковима („Службени гласник РС”, број 52/11);
- лиценца за обављање послова организатора путовања, у складу са Законом о туризму;
- лиценца за обављање саветодавних послова у пољопривреди, у складу са Законом о обављању саветодавних и стручних послова у области пољопривреде („Службени гласник РС”, број 30/10);
- лиценца за рад геодетске организације, у складу са Законом о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10, 65/13 и 15/15 – одлука УС);
- такси дозвола, у складу са Законом о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 46/95, 66/01, 61/05, 91/05, 62/06 и 31/11) и одлуком јединице локалне самоуправе;
- дозвола за обављање здравствене делатности у здравственој установи (дом здравља, апотека, болница, завод, завод за јавно здравље, клиника, институт, клиничко болнички центар, клинички центар), организационој јединици здравствене установе, приватној пракси (ординација лекара, односно стоматолога, поликлиника, лабораторија, апотека, амбуланта за здравствену негу, амбуланта за рехабилитацију, лабораторија за зубну технику), у организационим јединицама факултета здравствене струке, одређених послова здравствене делатности у установама социјалне заштите, заводу за извршење заводских санкција и другим правним лицима за која је посебним законом утврђено да могу обављати одређене послове из здравствене делатности, обављање превентивне здравствене делатности у ординацији медицине рада за потребе запослених код одређеног послодавца, у складу са Законом о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05, 72/09 - др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 - др. закон и 93/14);
- дозвола за производњу лекова, производњу медицинских средстава - цео производни поступак или део производног поступка, промет лекова и медицинских средстава на велико, израду галенских лекова, промет медицинских средстава на мало у специјализованим продавницама, у складу са Законом о лековима и медицинским средствима („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 107/12);
- решење о верификацији установе образовања и васпитања, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11 и 55/13);

- лиценца за пружање услуге социјалне заштите од стране организације социјалне заштите, у складу са Законом о социјалној заштити („Службени гласник РС”, број 24/11).

6. Ко је нерегистровани субјекат?

6.1. Нерегистровани субјекат је надзирани субјекат који обавља делатност или врши активност, а није уписан у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре (АПР) или други орган или организација надлежна за упис оснивања правног лица и другог субјекта (основни регистар), када је упис у овај регистар прописан као услов за обављање делатности или вршење активности. Нерегистровани субјекат је, дакле, надзирани субјекат и над њим се врши инспекцијски надзор и према њему се примењују одредбе Закона. Нерегистровани субјекат је странка у поступку у складу са чланом 39. и чланом 40. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“, број 30/10).

6.2. У инспекцијском надзору над субјектом уписаним у основни регистар, који обавља одређену делатност или врши одређену активност, а није уписан у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води други надлежни орган или организација или то чини без сагласности надлежног органа или организације (дозвола, одобрење, решење, мишљење, уверење, лиценца, сертификат, акредитација, потврда, овлашћење, акт о сагласности, акт о условима и др) или без пријаве надлежном органу или организацији, када су овај упис, сагласност или пријава прописани као услов за обављање те делатности или вршење те активности, инспекција према том субјекту има и врши сва овлашћења и дужности које има и врши према нерегистрованом субјекту и на њега се примењују одредбе овог закона које се односе на нерегистрованог субјекта. Према томе, сагласно одредбама Закона, а у смислу инспекцијског надзора, постоји изједначавање ове две категорије у делу нерегистрованог пословања за које се захтева упис у посебан регистар или јавна сагласност.

Примери: Друштво с ограниченом одговорношћу, које је уписано у АПР (основни регистар) и обавља промет на велико, на пример, жвакаћих гума, бомбона, дневне штампе и слично, а није уписан у Регистар трговаца на велико дуванским производима (посебни регистар), није испунило законске услове за трговину дуванских производа на велико и у том делу инспекција према том субјекту (друштву) има и врши сва овлашћења и дужности које има и врши према нерегистрованом субјекту и у том делу се на овог субјекта (друштво) примењују одредбе „кровног“ и посебних закона које се односе на нерегистрованог субјекта. Исто тако, трговац на мало (нпр. предузетник) који обавља промет на мало, на пример, жвакаћих гума, бомбона, дневне штампе и слично, а нема дозволу за обављање делатности трговине на мало дуванским производима, није испунио законске услове за трговину дуванских производа на мало и у том делу инспекција према том субјекту (предузетнику) има и врши сва овлашћења и дужности које има и врши према нерегистрованом субјекту и у том делу се на овог субјекта (предузетника) примењују одредбе „кровног“ и посебних закона које се односе на нерегистрованог субјекта.

6.3. Када је реч о појмовно-терминолошкој исправности, у јавности и литератури, укључујући и стручну јавност и литературу, често се говори о „нерегистрованој, односно непријављеној делатности”, а овај израз употребљава и Закон о пореском поступку и пореској администрацији. Међутим, овај израз није прецизан и може да произведе погрешна тумачења и разумевања. Наиме, привредно друштво и предузетник имају претежну делатност, која се наводи у оснивачком акту, односно статуту друштва (напомена: предузетник нема оснивачки акт нити статут) и региструје у Регистру привредних субјеката, а није неопходно, као што је то било према ранијим прописима, да се у оснивачком акту друштва наводе а у регистар таксативно уписују све делатности које друштво и предузетник обављају, где друштво и предузетник оне делатности које нису наведене у овом акту и регистроване нису могли да обављају. Према томе, ради се не о нерегистрованој, односно непријављеној делатности, него о нерегистрованим, односно непријављеним субјектима који обављају делатност.

6.4. Појавни облици обављања делатности и вршења активности од стране нерегистрованог субјекта су разноврсни и постоје у свим областима и свим делатностима и активностима за чије обављање се захтева упис у регистар или јавна сагласност. По правилу, обављање делатности и вршење активности од стране нерегистрованог субјекта се врши у приватним просторијама тог субјекта (стамбени простор: стан, кућа, подрум, помоћни објекат и сл), коришћењем приватног возила тог субјекта (у сврхе превоза путника или транспорта робе и сл.) или на отвореном.

Примери обављања делатности и вршења активности од стране нерегистрованог субјекта:

- организоване “мануфактуре” за производњу текстилних производа које нерегистровано раде у становима, кућама, подрумима и помоћним и повезаним објектима и “на црно” запошљавају по десет и више радника, уз то кривотворећи заштићене робне марке (жигове) легалних привредних субјеката;
- продаја кривотворених производа у изнајмљеним становима (тзв. *fashion rooms*, *showrooms*);
- нерегистроване стоматолошке ординације у становима;
- нерегистрована производња, обрада и стављање у промет дувана и обрађеног дувана, као и производња, разврставање и промет дуванских производа;
- нерегистровани угоститељски објекти за смештај;
- нерегистровани угоститељски објекти за исхрану и пиће;
- производња и испорука хране потрошачима нерегистровано и без испуњавања санитарних, хигијенских, безбедносних и других стандарда;
- нерегистроване кланице и месаре;
- превоз путника без дозволе и регистрације;
- продаја робе непрехрамбеног типа од стране нерегистрованих субјеката поред пијаца;
- сакупљање, транспорт, складиштење, третман и одлагање отпада без дозволе и регистрације;
- домови за негу старих особа без издате лиценце и регистрације;
- предшколске установе које обављају делатност без лиценце и регистрације;
- нелегална (нерегистрована) паркиралишта.

6.5. У инспекцијској пракси приметна је појава да предузетници привремено прекидају обављање делатности и то региструју у Регистру привредних субјеката, који води Агенција за привредне регистре (АПР), те да у стварности, упркос регистрованом прекиду, настављају да продају робу / пружају услуге, односно да обављају делатност.

Чланом 90. Закона о привредним друштвима прописано је да је предузетник у обавези да о периоду прекида обављања делатности истакне обавештење на месту у коме обавља делатност. Прекид обављања делатности се региструје у складу са законом о регистрацији и не може се утврђивати ретроактивно. Закон о привредним друштвима прописује прекршаје предузетника у члану 588, али је овај закон пропустио да у овом члану прекршајно санкционише обављање делатности за време регистрованог привременог прекида.

С друге стране, чланом 45. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 83/14) прописано је кривично дело са запрећеном казном затвора од три месеца до пет година за онога ко регистру пријави неистинит податак или достави лажни или преиначени документ у намери да се такав податак или документ у поступку регистрације и евиденције употреби као прави. Фактура издата након регистрације привременог прекида предузетника може указати да је предузетник пријавио неистинит податак да је привремено спречен да обавља делатност.

Такође, у генеричком смислу, чланом 238. Кривичног законика прописано је кривично дело Злоупотреба овлашћења у привреди. Према овом кривичном делу, предузетник, који у намери прибављања противправне имовинске користи за себе састављањем исправе неистините садржине, односно лажним приказивањем или прикривањем чињеница, неистинито приказује стање или кретање средстава или резултате пословања, па на тај начин стави себе у повољнији положај приликом добијања средстава или других погодности које им се не би признале према постојећим прописима, казниће се затвором од три месеца до пет година.

Према нашем мишљењу, поступање предузетника који региструје привремени прекид обављања делатности и, поред тог регистрованог прекида, настави да обавља делатност има правну природу поступања нерегистрованог субјекта, односно субјекта из члана 33. став 2. Закона о инспекцијском надзору који потпада под исти правни режим као нерегистровани субјекат, и према њему треба применити одредбе овог закона које се односе на нерегистрованог субјекта. Наиме, у питању је предузетник, који јесте регистрован у основном регистру, али које је у том регистру регистровао и прекид обављања делатности, и користећи правну празнину у погледу прекршаја, упркос регистрованом прекиду, наставио да обавља делатност, чиме представља нелојалну конкуренцију привредним субјектима који послују у складу са прописима и врши незакониту пореску евазију. Између регистрованог предузетника и физичког лица које је обављања делатност чији је прекид регистрован и саме делатности која се обавља постоји истоветност (идентитет лица и делатности). Ово лице је фактички предузетник, попут нерегистрованог субјекта. Правне последице оваквог обављања делатности су исте као код нерегистрованог субјекта.

6.6. Делатност нерегистрованог субјекта, према интензитету, може бити ниског, средњег и високог интензитета.

Код ниског интензитета, мањег обима и мање вредности робе, ради се о тзв. мрављој сивој економији. Карактеристичан је тзв „мрављи шверц“, кога карактеришу

недозвољен пренос робе преко границе и мања количина робе, али чије вршење и промет робе могу бити учестали, чиме се повећава обим недозвољене трговине до средњег интензитета.

Када је у питању сива економија високог интензитета, она тада, у ствари, прелази у тзв. црну економију, тј. у „класични“ криминал, односно вршење кривичних дела ради стицања противправне имовинско-финансијске користи. Поменуто је нарочито критично када се ради о групи која има своје организаторе и коловођу. Ово недозвољено понашање и поступање је у надлежности Министарства унутрашњих послова (службе за борбу против организованог криминала, сузбијање привредног криминала и др.), јавног тужилаштва и кривичног суда.

7. Шта се не сматра обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта?

7.1. Обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта не сматра се када је за обављање делатности или вршење активности законом искључена, односно није предвиђена обавеза уписа у основни регистар, односно обавеза уписа у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или није предвиђена сагласност надлежног органа или организације или пријава надлежном органу или организацији.

Пример за непостојање обавезе уписа у посебни регистар су пољопривредна газдинства, код којих нема обавезе уписа у Регистар пољопривредних газдинстава, кога води Управа за аграрна плаћања, као орган у саставу министарства надлежног за послове пољопривреде, у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 10/13 - др. закон), него постоје подстицаји за упис.

7.2. Обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта не сматра се ни:

- лични рад за сопствене потребе;
- рад члана породичног домаћинства предузетника код тог предузетника без заснивања радног односа у складу са одредбама закона којим се уређују привредна друштва. С тим у вези, Законом о привредним друштвима је у члану 89. став 9. прописано да, изузетно, члан породичног домаћинства предузетника може радити код тог предузетника без заснивања радног односа:
 - 1) повремено током дана и то искључиво у седишту, ако је његово присуство неопходно због природе делатности предузетника (да се трговачка радња предузетника не би затварала током радног времена, да би се утоварила роба, да би се очистио пословни простор и сл.);
 - 2) привремено током оспособљавања за обављање делатности старих и уметничких заната, односно послова домаће радиности, ако предузетник обавља ту делатност;
 - 3) у време када предузетник користи годишњи одмор у складу са законом.
- друга породична, пријатељска или суседска помоћ у раду, услугама или активностима која се пружа физичком лицу који није нерегистровани субјекат нити субјекат из члана 33. став 2. овог закона (субјекат уписан у основни регистар, који

обавља одређену делатност или врши одређену активност, а није уписан у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води други надлежни орган или организација или то чини без сагласности надлежног органа или организације или без пријаве надлежном органу или организацији, када је овај упис, сагласност или пријава прописана као услов за обављање те делатности или вршење те активности), без новчане накнаде, односно друге материјалне користи, у обиму који је уобичајен за такву врсту помоћи и у тим односима и нередовно, а околности конкретног случаја упућују на основан закључак да није у питању рад код надзираног субјекта без уговора о раду или другог ваљаног правног основа. Наиме, није ретка ситуација да лица која обављају делатност као нерегистровани субјекти, односно која ангажују раднике без ваљаног правног основа неистинито органима вршења контроле представљају тај рад и делатност као породичну („рођачку“), пријатељску или суседску услугу и помоћ. Такве услуге и помоћ су, иначе, редовна и нормална појава у породичним и друштвеним заједницама, представљајући својеврсног финог регулатора друштвених односа. Оне, свакако, не могу бити забрањене, али се мора водити рачуна о томе да не буду злоупотребљене. Из тих разлога, Законом су дефинисана ограничења за такав рад, тако да он, дакле, мора да поседује следећа обележја:

- 1) помоћ је у раду, услугама или активностима;
- 2) прималац помоћи је физичко лице који није нерегистровани субјекат нити субјекат из члана 33. став 2. овог закона;
- 3) помоћ се даје без новчане накнаде, односно друге материјалне користи;
- 4) помоћ се пружа у обиму који је уобичајен за такву врсту помоћи и у тим односима;
- 5) помоћ се пружа нередовно, а не континуирано;
- 6) околности конкретног случаја упућују на основан закључак да није у питању рад код надзираног субјекта без уговора о раду или другог ваљаног правног основа.

7.3. Не сматра се обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта ни нужни рад за спречавање несреће или отклањање последица природних или других несрећа, волонтерски рад физичког лица у складу са законом којим се уређује волонтирање, аматерско културно и уметничко стваралаштво у складу са законом, извршавање судских и других одлука надлежних органа и организација, обављање послова и активности чланова у политичким странкама, синдикатима, удружењима и другим невладиним недобитним организацијама, који су везани за остваривање циљева и задатака тих организација, у складу са законима којима се уређују те организације и статутом, и рад у јавном интересу по основу изречене казне.

8. Када и под којим условима се врши инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектом?

8.1 Законом је у члану 10. став 4. и члану 33. став 4. одређено да се инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектима планира и врши **према плану инспекцијског надзора**. Будући да се ради о планирању надзора над нерегистрованим субјектима, по

природи ствари, у план ће се унети одговарајуће познате информације од значаја за одређење субјекта, односно субјеката код којих ће се вршити надзор (врста делатности или активности, територијално подручје, врста робе или производа, односно услуга итд).

8.2. Сагласно члану 33. став 4. Закона, инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектима врши се:

- **и кад није предвиђен планом инспекцијског надзора;**
- **без обавештења о предстојећем инспекцијском надзору;**
- **без издавања налога за инспекцијски надзор;**
- **у границама предмета које инспектор утврђује током трајања инспекцијског надзора.**

9. Поступање инспекције када открије рад без уговора о раду или другог ваљаног правног основа

9.1. Наведена правила из члана 33. став 4. Закона се примењују и у инспекцијском надзору над надзираним субјектом код кога се затекне лице које ради код тог субјекта без уговора о раду – на одређено или неодређено време или без другог ваљаног правног основа (уговор о раду ван радног односа – привремени и повремени послови, уговор о делу, уговор о стручном оспособљавању и усавршавању, допунски рад, или је у питању пословна сарадња привредних субјеката, стручна пракса и др).

9.2. Инспекција према том надзираном субјекту има и врши овлашћења и дужности које су прописане посебним законом – инспекција рада у складу са Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) и пореска инспекција у складу са Законом о пореском поступку и пореској администрацији.

9.3. Чланом 268. тачка 3) **Закона о раду** прописано је да је у поступку инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да врши контролу да ли је извршена пријава на обавезно социјално осигурање, на основу података из Централног регистра обавезног социјалног осигурања. Члан 269. тог закона прописује да, у вршењу инспекцијског надзора, инспектор рада је овлашћен да решењем наложи послодавцу да у одређеном року отклони утврђене повреде закона, подзаконског акта, општег акта и уговора о раду. Инспектор рада је овлашћен да решењем наложи послодавцу да са запосленим који је засновао радни однос у смислу члана 32. став 2. овог закона, закључи уговор о раду у писаном облику. С овим у вези, чланом 32. Закона о раду прописано је да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад, у писаном облику, а ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са наведеним, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад. Чланом 273. Закона о раду прописано је да ће се новчаном казном од 800.000 до 2.000.000 динара казнити за прекршај послодавац са својством правног лица ако са лицем које ради није закључио уговор о раду или други уговор у смислу овог закона (чл. 30-33. и чл. 197-202). Новчаном казном од 300.000 до 500.000 динара за овај прекршај казниће се предузетник, а новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за овај прекршај одговорно лице у правном лицу, односно заступник правног лица.

9.4. Чланом 131. став 1. тачка 3) **Закона о пореском поступку и пореској администрацији** прописано је да у току пореске контроле порески инспектор може пореском обвезнику изрећи забрану вршења делатности у трајању до 60 дана ако утврди да се избегава утврђивање и плаћање пореза радним ангажовањем лица која немају закључен уговор о раду или други акт о радном ангажовању донет у складу са прописима о радним односима, као и ако та лица нису, у складу са прописима, пријављена надлежној организацији обавезног социјалног осигурања. Забрана вршења делатности пореском обвезнику изриче се за пословне просторије пореског обвезника у којима су у току пореске контроле утврђене ове неправилности. Приликом вршења ових овлашћења, инспекција се придржава начела законитости и сразмерности прописаних чланом 4. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, чланом 25. Закона о инспекцијском надзору, чланом 5. и чланом 6. став 3. Закона о општем управном поступку и чланом 7. и чланом 10. став 1. Закона о државној управи из 2005.

9.5. Целисходно је да инспекција рада и пореска инспекција у контроли „рада на црно“ планирају и спроводе заједничке инспекцијске надзоре, који су ближе објашњени у одељку 12. овог документа.

10. Шта инспектор чини када открије нерегистрованог субјекта?

10.1. Сагласно члану 33. став 5. Закона, инспектор, одмах пошто открије нерегистрованог субјекта, доноси решење о мерама за отклањање незаконитости, забране обављања делатности или вршења активности и заплене робе, документације и других предмета који су нерегистрованом субјекту послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали.

10.2. Инспектор решење одмах доставља нерегистрованом субјекту и њиме му:

- 1) налаже да без одлагања покрене прописани поступак за упис у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре, односно у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији;
- 2) забрањује да обавља делатност или врши активност до испуњења за то прописаних услова;
- 3) заплетује робу, документацију и друге предмете који су му послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали. Са одузетим стварима инспекција поступа на начин одређен посебним законом (пореска инспекција у складу са Законом о пореском поступку и пореској администрацији, тржишна инспекција у складу са Законом о трговини итд., а у складу са Законом о прекршајима, Законом о привредним преступима и Закоником о кривичном поступку);
- 4) налаже да отклони друге откривене незаконитости. Нерегистровани субјекат није, наиме, испунио основни услов за обављање делатности или вршење активности – није уписан у регистар, односно нема дозволу или други вид јавне

сагласности за обављање делатности, тако да, с обзиром да овај субјекат није испунио први услов, инспекција се неће упуштати у то да ли је испунио друге захтеве и стандарде за обављање делатности или вршење активности. Али, постоје друге незаконитости које потичу од обављања делатности или вршења активности нерегистрованог субјекта које носе озбиљан ризик по здравље људи, околину, биљке и животиње, и нерегистровани субјекат је дужан да их, по налогу инспекције, отклони.

10.3. Закон утврђује да је у питању хитно поступање инспектора и као временски стандард за поступање даје одреднице „одмах“ и „без одлагања“, које имају исто значење. Ова хитност поступања, имајући у виду разноликост инспекција, области надзора, нерегистрованих субјеката, ризика који прете, радњи и процедура које је потребно предузети и спровести и сагласности које је потребно прибавити у циљу легалног пословања, прилагођава се тим околностима и посебним прописима и конкретизује инспекцијским решењем.

Рок од 45 дана који је у погледу нерегистрованих субјеката прописан чланом 129а Закона о пореском поступку и пореској администрацији, према ком закону поступа пореска инспекција, и даље остаје на снази и примењује се.

10.4. Жалба не одлаже извршење овог решења.

10.5. Инспектор је овлашћен да ради утврђивања чињеница изврши увид у јавне исправе и податке из регистара и евиденција које воде државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе и имаоци јавних овлашћења ако су неопходни за инспекцијски надзор, а није могао да их прибави по службеној дужности, које решење је на линији образложеног законског решења о прибављању релевантних података и информација по службеној дужности у припреми инспектора за инспекцијски надзор.

10.6. Ради прикупљања личних и идентификационих података нерегистрованог субјекта, инспектор је овлашћен да изврши увид у личну карту или другу јавну исправу са фотографијом која је подобна да се идентификују овлашћена лица у надзираном субјекту, друга запослена или радно ангажована лица, физичка лица која су надзирана субјекти, сведоци, службена лица и заинтересована лица, као и физичка лица затечена на месту надзора. Одређеним посебним законима (Закон о трговини, Закон о раду, Закон о планирању и изградњи и др.) је утврђено ово овлашћење инспектора одређених инспекција да идентификују лица, а Законом се оно утврђује као опште овлашћење које имају све инспекције и сви инспектори. Ово овлашћење је врло корисно за вршење теренског инспекцијског надзора и у свему одговара статусу инспектора као службеног лица, а истовремено се избегава неоправдано трошење полицијских ресурса и ангажовање припадника полиције (нпр. саобраћајна полиција, комунална полиција) на тражење инспекције само ради вршења овлашћења утврђивања идентитета лица увидом у личну исправу, јер инспекције које траже ангажовање полиције немају ово овлашћење. Закон је одредио да ће ово опште овлашћење почети са применом истеком рока од 12 месеци од ступања на снагу овог закона, тако да ће до тада (у међупериоду) оне инспекције којима овлашћење утврђивања идентитета лица увидом у личну карту или другу погодну јавну

исправу није утврђено у посебном закону, ради вршења ових радњи наставити да користи помоћ полиције, комуналне полиције, Пореске полиције, односно службених лица која имају ово овлашћење.

10.7. Модел решења донетог у инспекцијском надзору над нерегистрованим субјектом је саставни део овог документа (прилог).

10.8. Чланом 41. став 3. Закона утврђено је да инспекција нарочито и појачано прати да ли је нерегистровани субјекат без одлагања покренуо прописани поступак за упис у одговарајући регистар или евиденцију, прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији, и да ли се придржава забране обављања делатности или вршења активности до испуњења за то прописаних услова, као и да ли је отклонио друге откривене незаконитости.

Ако у праћењу и канцеларијској и теренској контроли извршења решења инспекција утврди да нерегистровани субјекат није добровољно поступио по решењу и испунио наложене обавезе, инспекција, сагласно одредбама Закона о општем управном поступку, по службеној дужности спроводи административно (управно) извршење. Први корак је доношење закључка о дозволи извршења. Решење се административно извршава преко других лица или принудом – путем новчаних казни и непосредном принудом. Законом о општем управном поступку у члану 267. став 3. прописано је да је орган надлежан за унутрашње послове дужан да органу надлежном за спровођење извршења, на његов захтев, пружи помоћ у спровођењу извршења.

У административно извршење непосредном принудом спада и извршење печатењем објекта. Чланом 31. Закона уређено је печатење објекта од стране инспекције у случају затварања објекта, односно забране обављања делатности. Одредбе о печатењу објекта ће почети да се примењују истеком рока од 12 месеци од ступања Закона на снагу, а до њиховог почетка примене печатење се врши на основу одредаба Закона о општем управном поступку којима се уређује извршење решења донесеног у поступку ради остваривања неновчаних обавеза, те одредаба посебних прописа.

10.9. У случају када, након доношења решења, инспектор у праћењу и канцеларијској и теренској контроли извршења решења извођењем доказа (изјава надзираног субјекта, увиђај, увид у документацију, искази сведока и др.) утврди одлучну чињеницу да је нерегистровани субјекат одустао од даљег обављања делатности (нпр. субјекат је установио да му се више исплати да се запосли код другог послодавца, него да региструје радњу као предузетник и буде samozапослени), инспектор ће ове чињенице констатовати у записнику о контролном инспекцијском надзору и констатовати да су престали разлози који су исходovali налагање нерегистрованом субјекту да покрене прописани поступак за упис у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре, односно у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији. Ово налагање се у моменту доношења решења односи на то да се обезбеди да будуће обављање делатности тада нерегистрованог субјекта буде регистровано и законито. Одустанком од даљег бављења делатношћу коју је обављао као нерегистровани субјекат, овај субјекат више не повређује закон и не представља нерегистрованог субјекта, тако да се он одустанком од даљег обављања

делатности након доношења решења ускладио са законом и извршио решење у овом погледу. У тој ситуацији, уколико су и друге незаконитости чије отклањање је евентуално наложено решењем отклоњене, инспектор применом члана 37. став 2. Закона окончава поступак инспекцијског надзора достављањем надзираном субјекту записника у коме се наводи да нису утврђене незаконитости, неправилности или недостаци у његовом пословању или поступању.

Један од кључних доказа на којима се у контролном инспекцијском надзору, као посебном управном поступку, заснива утврђивање одлучне чињенице да је надзирани субјекат одустао од даљег бављења делатношћу коју је обављао као нерегистровани субјекат је изјава самог надзираног субјекта. Лажна изјава надзираног субјекта о овој одлучној чињеници је прописана чланом 335. Кривичног законика као кривично дело Давање лажног исказа. Ставом 2. овог члана прописано је да ће се казном затвора до три године казнити странка која приликом извођења доказа саслушањем странака у управном поступку да лажан исказ, а на овом исказу буде заснована одлука донесена у том поступку. Давање лажне изјаве од стране надзираног субјекта да је одустао од обављања делатности или вршења активности као нерегистровани субјекат, а касније се открије да то није истина, узеће се у обзир као отежавајућа околност у новом казненем поступку који буде покренут против овог субјекта, односно одговорног или физичког лица.

Модел записника о контролном инспекцијском надзору којим се утврђује да је нерегистровани субјекат одустао од даљег обављања делатности је саставни део овог документа (прилог).

10.10. Када је реч о заплени предмета, а имајући у виду кажњивост обављања делатности нерегистрованог субјекта по казним законима, што је ближе објашњено у одељку 13. овог документа, примењује се члан 24. став 1. Закона, којим је прописано да инспектор у поступку инспекцијског надзора привремено одузима документацију, робу и друге предмете, односно њихов одговарајући део, ако је посебним законом прописано њихово одузимање ради обезбеђења доказа у поступку који се води за кривично дело, привредни преступ или прекршај, односно у другом одговарајућем правном поступку, на начин, под условима и у року прописаним тим законом. Инспектор са одузетим предметима поступа у складу са посебним законом. С обзиром на кажњивост обављања делатности нерегистрованог субјекта по казним законима, даље поступање са одузетим предметима уређено је одредбама Закона о прекршајима, Закона о привредним преступима и Законика о кривичном поступку, као казним законима, и Закона о пореском поступку и пореској администрацији, Закона о трговини и других посебних инспекцијских закона.

10.11. Чланом 42. Закона утврђено је да инспектор против нерегистрованог субјекта, зависно од кажњивог (казненог) дела за које се терети, надлежном правосудном органу подноси кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно издаје му прекршајни налог.

10.12. Схематски приказ (дијаграм) поступка инспекцијског надзора према нерегистрованом субјекту је саставни део овог документа (прилог).

10.13. Чланом 22. Закона прописан је инспекцијски увиђај у стамбеном простору, који се врши и када постоје основи сумње да нерегистровани субјекат обавља делатност у стамбеном простору. Инспекцијски увиђај у стамбеном простору је предмет засебног документа са стручно-методолошким објашњењима.

10.14. Ваља истаћи и да члан 44. Закона предвиђа да су, поред осталих, показатељи делотворности инспекцијског надзора сваке инспекције - број утврђених нерегистрованих субјеката и мере спроведене према њима, као и исходи поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела инспекција.

11. Шта инспектор чини када открије нерегистрованог субјекта из делокруга друге инспекције?

11.1. Делокруг инспекције је скуп послова које инспекција обавља у одређеној области инспекцијског надзора.

1.2. Законом о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10 и 99/14 – у даљем тексту: Закон о државној управи из 2005.) у члану 2. став 2. прописано је да се делокруг органа државне управе одређује законом.

11.3. Законом о министарствима („Службени гласник РС“, бр. 44/14 и 14/15) и посебним законима утврђен је делокруг министарстава, као органа државне управе у чијем саставу су инспекције.

11.4. Законом о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр. 99/09 и 67/12 - одлука УС) и посебним законима и другим прописима утврђују се надлежности Аутономне покрајине Војводине, укључујући послове инспекцијског надзора.

11.5. Законом о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07 и 83/14 - др. закон) и посебним законима и другим прописима утврђују се надлежности јединице локалне самоуправе, укључујући послове инспекцијског надзора.

11.6. Делокруг инспекције се испољава и конкретизује кроз стварну надлежност инспекције.

11.5. Закон о општем управном поступку у чл. 17. и 18. прописује да се стварна надлежност за решавање у управном поступку одређује по прописима којима се уређује одређена управна област, односно по прописима којима се одређује надлежност појединих органа. За решавање у управним стварима у првом степену стварно су надлежни органи одређени законом или другим прописима.

11.6. На основу члана 30. став 2. Закона, којим се уређује поступање инспекције у погледу делатности или активности надзираног субјекта која је у делокругу друге

инспекције, инспектор који затекне нерегистрованог субјекта како се бави делатношћу или врши активност из делокруга друге инспекције, о затеченом стању, без одлагања, обавештава пореску инспекцију и инспекцију у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши нерегистровани субјект, као и друге надлежне органе (полиција, јавно тужилаштво, органи управе у саставу министарстава и др.), ради предузимања радњи и мера из делокруга те инспекције, односно вршења заједничког инспекцијског надзора или сарадње у обављању послова (који су ближе објашњени у одељку 12. овог документа).

Инспектор, дакле, у овој ситуацији, у сваком случају обавештава пореску инспекцију (наравно, уколико сам није порески инспектор). Али, то не значи да пореска инспекција у сваком случају треба да изађе на терен и изврши теренску контролу. Циљ обавештавања пореске инспекције није да дође до несразмерног оптерећења ресурса пореске инспекције, него је циљ да Пореска управа евидентира нерегистрованог субјекта као пореског обвезника и тако га учини „видљивим” за обавезе по основу јавних прихода. Пореска инспекција ће у овим случајевима извршити инспекцијски надзор, односно теренску контролу у складу са проценом пореског ризика и оценом пореског значаја пореског обвезника (нерегистрованог субјекта). Овакво поступање је у складу са одредбама Закона и члана 118. Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

11.7. Инспектор о наведеном поступању треба да обавести и Координациону комисију.

11.8. Сагласно члану 30. став 3. Закона, инспектор који уочи да је у погледу обављања делатности или вршења активности нерегистрованог субјекта која је у делокругу друге инспекције неопходно предузети хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет, о затеченом стању, без одлагања, обавештава и сектор који обавља послове који се односе на ванредне ситуације у оквиру министарства надлежног за унутрашње послове, који предузимају одговарајуће радње и мере за спречавање настанка штетне последице.

11.9. Непосредно по обавештавању, инспектор сачињава службену белешку о затеченом стању и учињеним обавештењима. С обзиром на хитност поступања инспекције која затекне нерегистрованог субјекта како се бави делатношћу или врши активност из делокруга друге инспекције, односно хитност спречавања или отклањања опасности, обавештавање пореске и друге надлежне инспекције ће се, по природи ствари, претежно одвијати преко телефона или помоћу другог средства даљинске комуникације. Стога, ради званичне евиденције у предмету, потребно је имати писану службену белешку. Уколико је, пак, инспекција обавештавала пореску и другу надлежну инспекцију и други надлежни орган упућивањем писаних обавештења у којима је садржан опис затеченог стања, онда се примерци, односно копије (преписи) ових обавештења прилажу предмету и она имају карактер службене белешке, будући да садрже све битне елементе које су Законом предвиђени за ову службену белешку. Тада није потребно дуплирање посла, односно сачињавање нове белешке, јер су битне информације већ садржане у предмету. Правне перфектности ради, ова писана обавештења могу носити наслов „Обавештење – Службена белешка“.

11.10. По природи ствари и блискости материје, описана поступања инспекција у односу на делатност или активност нерегистрованог субјекта која је у делокругу друге инспекције биће, пре свега, карактеристично за средње области и подобласти надзора.

11.11. Законом није предвиђено да инспектор предузима радње и мере које нису у његовом делокругу. Наведеним поступањима инспектор не предузима радње и мере које су ван његовог делокруга и он не „излази“ из свог делокруга и не „улази“ у делокруг друге инспекције, нити се то од инспектора очекује, будући да је оно што инспектор чини обавештавање пореске и друге инспекције у чијем је делокругу делатност коју обавља или активност коју врши нерегистровани субјекат о затеченим и уоченим незаконитостима. Тиме инспектор помаже остварењу укупног већег нивоа законитости и реда на тржишту.

11.12. До доношења Закона, као системски законски основ инспекцијског надзора стајале су само одредбе Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 20/92, 6/93 - одлука УСРС, 48/93, 53/93, 67/93, 48/94, 49/99 - др. закон, 79/05 - др. закон, 101/05 - др. закон и 87/11 - др. закон - даље: Закон о државној управи из 1992. године), који је као општи закон остао на снази само у погледу уређења инспекцијског надзора. Одредбе чл. 22–33. и члана 92. Закона о државној управи из 1992. престају да важе истеком рока од 12 месеци од дана ступања на снагу Закона. Овај закон у члану 26 тачка б) прописује да инспектор у границама овлашћења може обавестити други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан.

11.13. Одређени посебни (секторски) закони којима се уређује инспекцијски надзор садрже одредбе о обавештавању других инспекција и других надлежних органа у случају када инспекција нађе да је надзирани субјекат повредио закон или други пропис чију примену надзире друга инспекција. Тако, примера ради, Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/10) у члану 98. прописује да ако у току вршења инспекцијског надзора ловни инспектор оцени да су поред повреде овог закона повређени и други закони и прописи којима се уређују питања од значаја за ловство, дужан је, поред предузимања мера за које је овлашћен, да обавести други надлежни орган, а други надлежни инспекцијски орган о предузетим мерама извештава ловног инспектора. У случајевима када ловни инспектор утврди такве повреде закона за које су истовремено прописане и надлежности других инспекцијских органа, обавезан је да без одлагања обавести министра како би се заједнички извршио надзор и предузеле одговарајуће мере.

11.14. Схематски приказ (дијаграм) поступања инспекције у погледу делатности или активности нерегистрованог субјекта која је у делокругу друге инспекције је саставни део овог документа (прилог).

12. Координација инспекција и сарадња инспекције, полиције, правосуђа, царине и других органа и институција у сузбијању обављања делатности и вршења активности нерегистрованог субјекта

12.1. Чланом 5. став 3. Закона предвиђено је да надлежна инспекција у обављању послова из свог делокруга усклађује планове инспекцијског надзора и свог рада, размењује податке, предлаже предузимање заједничких мера и активности од значаја за обављање послова инспекцијског надзора и на други начин сарађује са другим инспекцијама и субјектима са јавним овлашћењима који врше посебне облике надзора и контроле – ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора и нарочито ради сузбијања делатности или активности нерегистрованих субјеката.

12.2. Чланом 11. Закона је прописано да се повећање свеобухватности и делотворности инспекцијског надзора и избегавања преклапања и непотребног понављања инспекцијског надзора обезбеђује кроз међусобну сарадњу у утврђивању програма рада и сарадњу у поступку вршења самосталног или заједничког инспекцијског надзора.

12.3. Сарадња у поступку вршења инспекцијског надзора остварује се нарочито, између осталог: ако је одређена област или питање предмет инспекцијског надзора више инспекција; када је потребно да више инспекција истовремено врше инспекцијски надзор према истом субјекту (заједнички инспекцијски надзор); ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката.

12.4. **Заједнички инспекцијски надзор** врши се, између осталог, ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката која је у делокругу две или више инспекција. У случају заједничког инспекцијског надзора постоји, према томе, стицај стварних надлежности.

У складу са чланом 66. Закона о државној управи из 2005., којим је утврђено да послом из делокруга два или више органа државне управе управља онај орган државне управе у чијем делокругу је претежни део посла, заједничким инспекцијским надзором управља она инспекција у чијем делокругу је претежни део надзора.

Примери заједничког инспекцијског надзора ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката која је у делокругу две или више инспекција:

- нерегистровани угоститељски објекат за исхрану и пиће – туристичка инспекција, инспекције надлежне за безбедност хране (пољопривредна, ветеринарска, санитарна), пореска инспекција;
- нерегистровани субјекат који се бави производњом текстилних производа – тржишна инспекција, пореска инспекција;
- производња и испорука хране потрошачима нерегистровано и без испуњавања санитарних, хигијенских, безбедносних и других стандарда - инспекције надлежне за безбедност хране (пољопривредна, ветеринарска, санитарна), тржишна инспекција, пореска инспекција;
- нерегистроване кланице и месаре - инспекције надлежне за безбедност хране (пољопривредна, ветеринарска, санитарна), пореска инспекција;
- превоз путника без дозволе и регистрације – инспекција за друмски саобраћај,

комунална инспекција;

- нерегистрована производња, обрада и стављање у промет дувана и обрађеног дувана, као и производња, разврставање и промет дуванских производа, супротно Закону о дувану – пољопривредна инспекција, тржишна инспекција, пореска инспекција, фитосанитарна инспекција и санитарна инспекција;
- продаја робе непрехрамбеног типа од стране нерегистрованих субјеката поред пијаца – тржишна инспекција, комунална инспекција, пореска инспекција;
- домови за негу старих особа без издате лиценце и регистрације – инспекција социјалне заштите, здравствена инспекција, санитарна инспекција;
- противзаконити лов дивљачи без дозволе за лов - шумарска и ловна инспекција и ветеринарска инспекција.

12.5. Обухватнији и делотворнији надзор над нерегистрованим субјектима, поред усклађивања у вршењу инспекцијског надзора који врше инспекције, обезбеђује и Координациона комисија, коју оснива Влада, као координационо тело.

На основу члана 67. Закона, Влада ће основати Координациону комисију ће се основати у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, а пословник о свом раду ће донети у року од месец дана од дана оснивања. Након доношења пословника о раду, Координациона комисија ће почети са обављањем послова и задатака утврђених овим законом, одлуком о оснивању и пословником о раду, који се односе на усмеравање поступања инспекција у инспекцијском надзору над нерегистрованим субјектима, као и у погледу припреме примене овог закона.

12.6. Велики значај за ефикасну комуникацију, доступност података о регистрацији, јавним сагласностима и пријавама, сарадњу, усклађивање и координацију надзора, преглед стања, процену ризика и делотворно сузбијање обављања делатности и вршења активности од стране нерегистрованих субјеката имаће будући јединствени инспекцијски информациони систем (е-Инспектор), чије успостављање је утврђено у Закону и Закону о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС“, број 142/14) и биће реализовано током 2015, 2016. и 2017. године.

12.7. Сарадња инспекције са полицијом, правосудним и другим органима предвиђена је чланом 5. Закона и остварује се у складу са надлежностима инспекције и облицима сарадње утврђеним прописима о државној управи и посебним законима.

Сарадња, нарочито, обухвата међусобно обавештавање, размену података, пружање помоћи и заједничке мере и радње од значаја за инспекцијски надзор.

Државни органи, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и имаоци јавних овлашћења дужни су, на захтев инспектора, да му у року од 15 дана од пријема захтева доставе тражене податке и обавештења који су значајни за инспекцијски надзор.

12.8. У складу са наведеним, сарадња и службено општење инспекције, полиције, правосудних и других државних органа у сузбијању обављања делатности и вршења активности од стране нерегистрованих субјеката уређени су Законом о државној управи из 2005., Законом о општем управном поступку, Законом о полицији, Царинским законом („Службени гласник РС“, бр. 18/10 и 111/12), Законом о јавном тужилаштву („Службени

гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 78/11 - др. закон, 101/11, 38/12 - одлука УС, 121/12, 101/13, 111/14 - одлука УС и 117/14), Законом о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 - др. закон, 78/11 - др. закон, 101/11 и 101/13), Законом о прекршајима („Службени гласник РС“, број 65/13), Законом о привредним преступима („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77 - испр., 14/85, 10/86 (пречишћен текст), 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/01 и „Службени гласник РС“, бр. 101/05 - др. закон), Закоником о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13 и 55/14), Законом о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09), Законом о правобранилаштву („Службени гласник РС“, бр. 55/14) и другим законима.

12.9. Законом о државној управи из 2005. у члану 64. став 1. утврђено је да су органи државне управе дужни да сарађују у свим заједничким питањима и да једни другима достављају податке и обавештења потребна за рад. Сарадња коју полиција остварује са другим органима уређена је чланом 6. Закона о полицији, а сарадња комуналне полиције са градским инспекцијским службама чланом 7. Закона о комуналној полицији. Тим чланом прописано је да комунална полиција у обављању послова сарађује са градским инспекцијским службама, у складу са овим законом и законима и прописима града којима се уређује обављање инспекцијских послова. Ова сарадња обухвата нарочито: међусобно обавештавање, размену информација, пружање непосредне помоћи и предузимање заједничких мера и активности од значаја за обављање послова комуналне полиције и градских инспекцијских служби. Облике и начин остваривања сарадње комуналне полиције и градских инспекцијских служби ближе прописује скупштина града.

12.10. Законом о општем управном поступку је у чл. 30. и 31. уређена правна помоћ. Поред осталог, орган надлежан за решавање у управној ствари може, ради лакшег и бржег обављања радње или избегавања непотребних трошкова, вршење поједине радње у поступку поверити другом органу овлашћеном за предузимање такве радње.

12.11. Нарочито је битна и сврсисходна сарадња инспекција и Управе царина, као органа у саставу Министарства финансија, у области сузбијања сиве економије, кријумчарења, недозвољене трговине и других облика обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката. Царинским законом је сарадња органа уређена у члану 22. Прописано је да када други надлежни органи, над истом робом спроводе контролу, царински орган ће, у сарадњи са тим органима, настојати да се та контрола врши, где год је то могуће, у исто време и на истом месту као и царинска контрола ("јединствени шалтер"), уз координирајућу улогу царинског органа. По природи ствари и делокругу инспекција, ово координирајуће правило се првенствено односи на граничне инспекције – фитосанитарну, санитарну, ветеринарску, као и на инспекције надлежне за спречавање и сузбијање недозвољене трговине и кријумчарења – тржишна инспекција, инспекција за унутрашњу пловидбу (инспекција безбедности пловидбе) и др. У оквиру царинских контрола, царински и други надлежни органи могу, када је то неопходно у циљу смањења ризика и борбе против превара, размењивати податке у вези са увозом, извозом, транзитом, преносом, складиштењем и крајњом употребом робе, као и податке у вези са присуством стране робе.

12.12. Законом о уређењу судова је сарадња судова и других органа уређена у члану 9. Прописано је да су судови дужни да једни другима пружају правну помоћ и сарађују, а други државни органи и организације су дужни да судовима достављају потребне податке. Судови могу другим државним органима да доставе списе и исправе, односно њихове копије, потребне за вођење поступка, у складу са посебним прописима, само кад се тиме не омета судски поступак.

Законом о општем управном поступку у члану 31. став 3. уређено је да се правна помоћ за извршење појединих радњи у поступку може тражити од суда у складу с посебним прописима. Изузетно, орган за решавање у управним стварима може тражити од суда да му достави списе који су потребни за вођење управног поступка. Суд је дужан да поступи по том захтеву ако се тиме не омета судски поступак. Суд може одредити рок у коме му се списи морају вратити.

12.13. Сарадња постоји и између инспекција и Агенције за борбу против корупције, у складу са Законом о Агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС“, бр. 97/08, 53/10, 66/11 - одлука УС, 67/13 - одлука УС, 112/13 - аутентично тумачење и 8/15 - одлука УС), ради сузбијања корупције, будући да је подмићивање често у непосредној вези, односно скопчано са несметаним обављањем делатности и вршењем активности нерегистрованих субјеката.

12.14. Одредбама о сарадњи уређује се сарадња инспекције са полицијом и комуналном полицијом. Инспекција и полиција су дужне да сарађују, а, ради правилног разумевања ствари, потребно је указати на то да инспекција, премда у корпусу својих овлашћења има и принудна овлашћења и за успешно вршење инспекцијског надзора се захтева познавање и казненог права, не може својим деловањем заменити полицију (Министарство унутрашњих послова, Пореска полиција, комунална полиција), али је неопходна блиска сарадња инспекција и полиције, посебно у областима када тзв. сива економија прелази у читу тзв. црну економију - „класични“ криминал, односно вршење кривичних дела. Поменуто је нарочито критично када се ради о групи која има своје организаторе и коловођу.

12.15. Одредбама Закона којима се уређује сарадња утврђује се да полиција пружа помоћ према закону којим се уређује полиција – Закон о полицији („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 63/09 - УС и 92/11) и Закон о комуналној полицији („Службени гласник РС”, број 51/09). Законом је утврђено да ако се у вези са вршењем инспекцијског надзора основано очекује да надзирани субјект пружи отпор или се он пружи и инспектору онемогућава или битно отежава вршење инспекцијског надзора, инспектор може да захтева помоћ полиције и комуналне полиције. На овај начин осигурава се безбедност инспектора и несметано вршење надзора, односно битан аспект безбедности и здравља инспектора на раду. Посебно је битан превентивни аспект полицијске помоћи, када се основано очекује да ће доћи до отпора, а како би се он предупредио. Када је реч о томе шта све представља отпор, одговор на то питање садржан је у члану 88. став 3. Закона о полицији, којим је дефинисано да се отпором сматра свако супротстављање законитим службеним мерама и радњама које се може вршити оглушивањем или заузимањем клечећег, седећег, лежећег или сличног положаја, пасивни отпор, или заклањањем или

држањем за лице или предмет, отимањем, стављањем у изглед да ће се лице напасти, или предузимањем сличне радње, активни отпор. Свакако, с обзиром да постоје битне разлике између службених радњи које предузима полиција и оних које предузима инспекција и природе контрола које врше ове две службе, одредбе цитираног члана се не могу дословно и у свему применити и на отпор у смислу инспекцијског надзора. Но, разуме се суштина законске дефиниције отпора – да он може бити активан (сила, претња, стављање у изглед наношења неког зла, односно штете и сл.) и пасиван (нпр. закључавање просторија у којима треба да се обави инспекцијски преглед). За очекивати је да ће отпор бити највећи и најчешћи код нерегистрованих и високоризичних субјеката, односно субјеката који се баве сивом економијом и који нагињу преласку или су прешли у “црну” економију, односно класичан криминал. Основано очекивање отпора најчешће се заснива на претходним догађајима те врсте, истим или сличним искуствима, историји понашања одређеног надзираног субјекта, али и на разумној претпоставци да ће доћи до отпора, имајући у виду све околности случаја, посебно економско-финансијску корист коју нерегистровани субјекат остварује пословањем “с оне стране закона”. У процени ваља узети у обзир, поред економско-финансијских аспеката, и посебан психолошки, социолошки, културолошки, политички, етички и други контекст одређених инспекцијских надзора и нерегистрованих субјеката, специфичну културу, атмосферу, обичаје и друга неписана правила понашања и опхођења у одређеној (мањој или већој) друштвеној заједници.

12.16. Чланом 3. Закона о полицији прописано је да ако се при извршењу аката државних органа и правних лица са јавним овлашћењима основано очекује отпор, полиција ће тим органима и лицима, на њихов писани захтев, пружити помоћ ради омогућавања спровођења извршења. Сагласно члану 16. овог закона, помоћ у спровођењу извршења из члана 3. овог закона полиција пружа на основу писаног захтева надлежног органа или правног лица са јавним овлашћењима који се подноси надлежној организационој јединици полиције најмање три дана пре дана одређеног за извршење акта. У захтеву за пружање помоћи морају бити наведени разлози због којих је потребна помоћ полиције, а уз захтев се прилаже копија акта који треба извршити, са потврдом извршности. У хитним случајевима, овај захтев може се поднети и усмено, уз достављање писаног захтева у року од 48 часова. Начелник полицијске управе, односно командир полицијске станице одлучује о ангажовању полиције и о обиму и начину пружања помоћи у спровођењу извршења и о томе благовремено обавештава подносиоца захтева. Пре почетка спровођења извршења акта, полиција је дужна да упозори извршеника или друга присутна лица да ће употребити средства принуде против њих ако буду ометала или спречавала извршење.

12.17. Закон о комуналној полицији у члану 4. прописује да комунална полиција пружа помоћ надлежним органима града, као и предузећима, организацијама и установама које на основу одлуке скупштине града одлучују о појединим правима грађана, правних лица или других странака (овлашћене организације), када по оцени надлежног органа града или овлашћене организације постоје претпоставке да спровођење њихове извршне одлуке неће бити могуће без присуства комуналних полицајаца или употребе средстава принуде. О ангажовању комуналне полиције и о обиму и начину пружања помоћи одлучује начелник комуналне полиције у року од 48 часова од подношења захтева

надлежног органа града, односно овлашћене организације, сходно одредбама Закона о полицији о поступку пружања помоћи у извршењима и подзаконског прописа о начину обављања полицијских послова којима се ближе уређује пружање ове помоћи. Ако због физичког отпора спровођење извршења не буде могуће или не успе и поред ангажовања комуналне полиције, надлежни орган града, односно овлашћена организација подноси захтев полицији да пружи помоћ у спровођењу извршења, у складу са Законом о полицији.

12.18. Законом о општем управном поступку у члану 267. став 3. прописано је да је орган надлежан за унутрашње послове дужан да органу надлежном за спровођење извршења, на његов захтев, пружи помоћ у спровођењу извршења.

12.19. Службена сарадња инспекције са јавним тужилаштвом и процесуирање поднетих казних пријава има значај за праћење предмета од почетка до краја.

Такође, од великог значаја је заштита инспектора од стране јавног тужилаштва од незаконитих утицаја на рад, притисака да инспектор нешто учини или не учини противно закону и нарушавања његове самосталности, те у погледу процесуирања кривичних дела против државних органа (Глава двадесет девета Кривичног законика, чл. 322 – 330), као и кривичних дела против службене дужности (Глава тридесет трећа Кривичног законика, чл. 359 – 369). Ефикасно функционисање јавног тужилаштва значајно доприноси остварењу превентивне функције закона, самосталности инспектора, одговорности и јачању професионалних и етичких капацитета инспектора и инспекције и, уопште, унапређењу професије инспектора.

12.20. Сарадња у сузбијању обављања делатности и вршења активности од стране нерегистрованих субјеката постоји и са надлежним органима и организацијама који воде регистре, евиденције и базе података, нарочито у погледу достављања и размене података, са посебним значајем регистара које води Агенција за привредне регистре, као и података које поседује Републички завод за статистику (нпр. подаци о броју лица која “раде на црно”). У претходним излагањима је поменута обавеза државних органа, органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и других ималаца јавних овлашћења да инспектору, на његов захтев, доставе тражене податке и обавештења који су значајни за инспекцијски надзор. Закон, такође, у члану 15. прописује да, пре почетка инспекцијског надзора, инспектор прикупља податке о претходним инспекцијским надзорима над надзираним субјектом и друге податке од значаја за предстојећи надзор, путем информационог система и других база података, као и путем непосредног сазнања и информисања и на други одговарајући начин. Инспектор прибавља по службеној дужности јавне исправе и податке из евиденција, односно регистара које воде надлежни државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе и други имаоци јавних овлашћења, који су неопходни за инспекцијски надзор. Ови органи и други имаоци јавних овлашћења су дужни да инспекцији благовремено доставе ове јавне исправе и податке. За супротно поступање Законом је прописан прекршај у члану 61, којим је регулисано да ће се новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара казнити се за прекршај одговорно лице у надлежном државном органу, органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и другом имаоцу јавних овлашћења који инспектору не достави благовремен јавне исправе и податке из евиденција, односно регистара које води, а који су неопходни за инспекцијски надзор, сагласно члану 15. став 2. овог закона.

Ова овлашћења и дужности су у складу са чланом 126. став 3. Закона о општем управном поступку и чланом 75а Закона о државној управи из 2005.

12.21. Физичка и правна лица могу инспекцији подносити представке и захтеве, и од ње тражити податке и обавештења, у складу са законом. Представке и обавештења се могу односити и на обављање делатности и вршење активности од стране нерегистрованих субјеката. Након успостављања јединственог информационог система за инспекције (е-Инспектор), представке ће бити могуће подносити и путем модула намењеног за представке.

Истовремено, треба указати да ће почетком пуне примене Закона (протек 12 месеци од дана ступања на снагу) почети са применом и одредбе члана 18. ст. 2. и 4. овог закона, којима је прописано да код оцене о постојању разлога за покретање поступка по службеној дужности инспектор узима у обзир представке и да инспектор неће покренути поступак по службеној дужности на основу представке ако је процењен незнатан ризик или је посредни злоупотреба права. Овим одредбама замењује се решење члана 29. став 3. Закона о државној управи из 1992., према коме је инспектор дужан да узме у поступак пријаве грађана, предузећа и других организација у вези са пословима из њихове надлежности. Злоупотреба права, утврђена у члану 18. став 4. Закона, представља вршење права противно циљу због кога је оно законом или другим прописом установљено или признато (противциљно вршење права). Злоупотреба права, поред тога, се генерално у праву чини и: када се при вршењу права носилац права руководи намером да нашкоди другоме, да га шиканира (шिकанозно вршење права); када се право врши без оправданог или иоле значајнијег интереса (бескорисно вршење права); када се остварује интерес који је несразмерно мање вредан од интереса другог лица (несразмерно вршење права); када се право врши на начин који за другога представља претерани терет, односно претерано тегобан, штетан, шкодљив (непримерено вршење права); када се право врши на начин противречан начин (противречно вршење права); када се право врши у супротности са јавним моралом (неморално вршење права). Ниједан правни и административни систем и пропис не оправдавају злоупотребу права, па тако ни злоупотребу права на представку (пријаву и други акт кога заинтересовано лице подноси инспекцији у циљу иницирања покретања поступка инспекцијског надзора). Ово је основно правило и правно начело, које познају Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, Устав и закони Републике Србије. Може се рећи да Закон о инспекцијском надзору, који је ступио на снагу, а са пуном применом почиње протеком рока од 12 месеци од дана ступања на снагу, једноставно ово основно правило и правно начело изричито наводи, како би се отклониле могуће недоумице и размимоилажења.

Приликом разматрања представки које се односе на обављање делатности и вршење активности од стране нерегистрованих субјеката, инспектор треба да узме у обзир заштиту јавног интереса, стриктна законска правила којима се уређују нерегистровани субјекти и поступање према њима, могуће видове злоупотребе права, процену ризика, да ли постоје штетне последице и, ако постоје, да ли су незнатне или одсутне, на основу чега доноси закониту, правилну и уравнотежену одлуку о томе да ли се покреће поступак инспекцијског надзора или не и, ако се покреће, који је приоритет у питању, да ли је потребно хитно поступање, које ресурсе је потребно ангажовати и да ли и са којим другим инспекцијама и органима је потребно организовати заједнички надзор, односно остварити сарадњу у обављању послова.

13. Казнена (кажњива) дела

13.1. Закон прописује прекршаје нерегистрованог субјекта у члану 57.

13.2. Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које обавља делатност или врши активност као нерегистровани субјекат.

13.3. Када је обављање одређене делатности или вршење одређене активности дозвољено једино у форми правног лица, за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице које обавља делатност или врши активност као нерегистровани субјекат новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара.

13.4. Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице из члана 33. став 2. овог закона. За овај прекршај казниће се предузетник новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара, а одговорно лице код правног лица новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

13.5. Посебним законом прописује се заштитна мера одузимања предмета од нерегистрованог субјекта, односно субјекта из члана 33. став 2. овог закона.

13.6. Код прекршаја за нерегистроване субјекте Законом су прописане највише новчане казне за физичка лица која обављају делатност или врше активност као нерегистровани субјекти које су изнад највиших износа прописаних за физичка лица предвиђених чланом 39. став 1. тачка 1) Закона о прекршајима. Прописивање тих норми учињено је из разлога неопходности претње строжијом казном за оне субјекте који обављају делатност, односно послују или врше активност за коју је потребна регистрација или одобрење државе, а да нису испунили основне услове за то, док су, с друге стране, они субјекти који су регистровани („видљиви” за државу) и, у начелу, спроводе обавезе према држави изложени неколико пута већим запрећеним новчаним казнама. Тако, постоји очигледна неравноправност ове две категорије и највиши износи запрећених новчаних казни за физичка лица нису сразмерни опасности и ризику који постоји, односно угрожавању и повређивању заштићених добара, права и интереса, када се ради о нерегистрованим субјектима. У том смислу, Закон је раздвојио нерегистрованог субјекта од „обичног” физичког лица које крши закон, јер постоје битне разлике између ове две категорије. За највиши износ казне за физичко лице из Закона о прекршајима за физичка лица (150.000 динара), након консултација и анализа, оцењено је да не представља довољан подстрек за нерегистроване субјекте да их одврати од тог вида недозвољеног пословања, односно поступања и усмери у легалне токове, где често долази до урачунавања износа запрећених казни у трошкове незаконитог пословања, те да је потребно овим законом повисити највиши износ запрећене новчане казне за нерегистроване субјекте. Следствено, физичко лице које обавља делатност или врши активност као нерегистровани субјекат изједначено је у погледу највишег износа запрећене казне са предузетником, као физичким лицем које је регистровано и обавља делатност, а када је обављање одређене делатности или вршење одређене активности дозвољено једино у форми правног лица, за тај прекршај нерегистровани субјект

изједначен је са правним лицем. Јер, ово лице у стварности обавља делатност као предузетник, односно правно лице, а формално „под маском” физичког лица, тако да Закон, у складу са начелом фактицитета, према коме се ствари утврђују према њиховој суштини, препознаје стварну природу и истинску суштину овог лица и саобразно томе прописује новчане казне за прекршаје које ово лице чини. На овај начин постиже се правичност законских одредаба, једнак третман и потпуност мера спречавања и сузбијања сиве економије, која подрива примену закона, економске токове, фер тржишну утакицу и стабилност јавних финансија.

13.7. Посебним законима су прописани посебни прекршаји и привредни преступи за нерегистроване субјекте.

13.8. Када је у питању онемогућавање вршења инспекцијског надзора од стране нерегистрованог субјекта, чланом 56. уређен је овај прекршај. Одредбе којима се уређује овај прекршај почињу да се примењују истеком 12 месеци од дана ступања овог закона на снагу, а до тада у примени су одредбе члана 92. Закона о државној управи из 1992., којима се уређује овај прекршај.

Такође, чланом 241. Кривичног законика уређено је и кривично дело Онемогућавање вршења контроле, којим је прописано да ко онемогући органу вршења контроле да изврши увид у пословне књиге или другу документацију или онемогући преглед предмета, просторија или других објеката, казниће се новчаном казном или затвором до једне године.

Кривична дела Спречавање службеног лица у вршењу службене радње, Напад на службено лице у вршењу службене дужности и Учествовање у групи која спречи службено лице у вршењу службене радње прописани су чл. 322 – 324. Кривичног законика. Инспектор је, сагласно одредбама Закона, Закона о државној управи, Закона о општем управном поступку, Кривичног законика и посебних закона, службено лице. Кривични законик утврђује да се службеним лицем сматра, поред осталог, лице које у државном органу врши службене дужности; изабрано, именовано или постављено лице у државном органу, органу локалне самоуправе или лице које стално или повремено врши службене дужности или службене функције у тим органима; лице у установи, предузећу или другом субјекту, којем је поверено вршење јавних овлашћења, које одлучује о правима, обавезама или интересима физичких или правних лица или о јавном интересу; лице којем је фактички поверено вршење појединих службених дужности или послова.

Прекршаји и кривична дела којима се забрањује онемогућавање и спречавање вршења инспекцијског надзора односе се на оваква дела која би била извршена током поступања инспектора према нерегистрованом субјекту из сопственог делокруга и затицања нерегистрованог субјекта из делокруга друге инспекције и обавештавања надлежних инспекција и органа о томе.

13.9. Када је реч о нерегистрованом обављању делатности за коју се прописом захтева јавна сагласност, Кривичним закоником у члану 353. регулисано је кривично дело Неовлашћено бављење одређеном делатношћу, прописивањем да ко се неовлашћено и за награду бави одређеном делатношћу за чије обављање је по закону или другим прописима донетим на основу закона потребна дозвола надлежног органа, односно надлежног субјекта, казниће се новчаном казном или затвором до две године. Ово кривично дело

може се извршити у стицају са кривичним делима против привреде, државних органа, здравља људи, животне средине и другим кривичним делима.

13.10. Између осталог, недозвољена производња и недозвољена трговина, тј. производња или прерада робе без потребног одобрења надлежног органа, односно овлашћења, прописани су као кривична дела чл. 242. и 243. Кривичног законика.

13.11. Чланом 219а Кривичног законика прописано је кривично дело Грађење без грађевинске дозволе.

13.12. У бројним другим кривичним делима, привредним преступима и прекршајима, који су прописани Кривичним закоником и посебним законима, као и другим посебним прописима (привредни преступи и прекршаји) садржана су обележја обављања делатности и вршења активности од стране нерегистрованог субјекта.

13.13. Ако инспектор не успе да утврди идентитет учиниоца кажњивог дела, може поднети надлежном јавном тужиоцу пријаву против непознатог (НН) учиниоца, који ће покренути истрагу против непознатог учиниоца када постоје основи сумње да је учињено кажњиво дело. У пријави је потребно навести оне податке о лицу које инспекција има и који су јој познати, како би се полицији и јавном тужилаштву дале почетне информације да, оперативним радом и службеним општењем, утврде идентитет овог лица.

14. Кратка студија случаја: Нерегистровани субјекти који се баве угоститељском делатношћу

14.1. Када су у питању нерегистровани субјекти који се баве угоститељском делатношћу, на основу Закона о инспекцијском надзору, Закона о министарствима, Закона о туризму и прописа донетих на основу закона, за нерегистровани угоститељски објекат (нпр. нерегистровану кафану) надлежна је туристичка инспекција. Туристичка инспекција врши инспекцијски надзор над угоститељском делатношћу и угоститељским објектима, у складу са чланом 118. став 2. Закона о туризму.

14.2. Привредни субјекат који обавља угоститељску делатност региструје се у Регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре (АПР), а сагласно члану 117. став 3. тач. 5) и 6) Закона о туризму угоститељи и категорисани и некатегорисани угоститељски објекти евидентирају се у Регистру туризма, кога води АПР.

14.3. Туристичка инспекција, сагласно законском основу, ће спроводити заједничке контроле, сарађивати и службено комуницирати са другим надлежним инспекцијама и органима, у првом реду са пореском инспекцијом, АПР-ом, полицијом и правосудним органима.

14.4. Према решењима Закона о инспекцијском надзору и посебног закона, туристичка инспекција одмах по откривању нерегистрованог угоститељског објекта (нерегистроване кафане) решењем затворити ту кафану, извршити печатење и забранити

нерегистрованом угоститељу да обавља делатност и послове до испуњења за то прописаних услова.

14.5. Друге инспекције, којих у погледу угоститељске делатности има велики број, а које проверавају испуњеност услова, захтева и стандарда у оквиру обављања угоститељске делатности (здравствена исправност и безбедност хране и пића који се служе, заштита од буке, заштита потрошача, исправност опреме, придржавање радног времена итд.), у овом случају неће проверавати да ли нерегистровани угоститељски објекат испуњава те друге прописане услове, захтеве и стандарде за обављање делатности, јер је објекту следило затварање, печење и забрана рада зато што није испунио основни услов за обављање делатности - није регистрован у АПР-у.

14.6. Ако постоје друге незаконитости које потичу од обављања делатности или вршења активности нерегистрованог субјекта које носе озбиљан ризик по здравље људи, околину, биљке и животиње, нерегистровани субјекат ће бити дужан да их, по налогу надлежне инспекције, отклони.

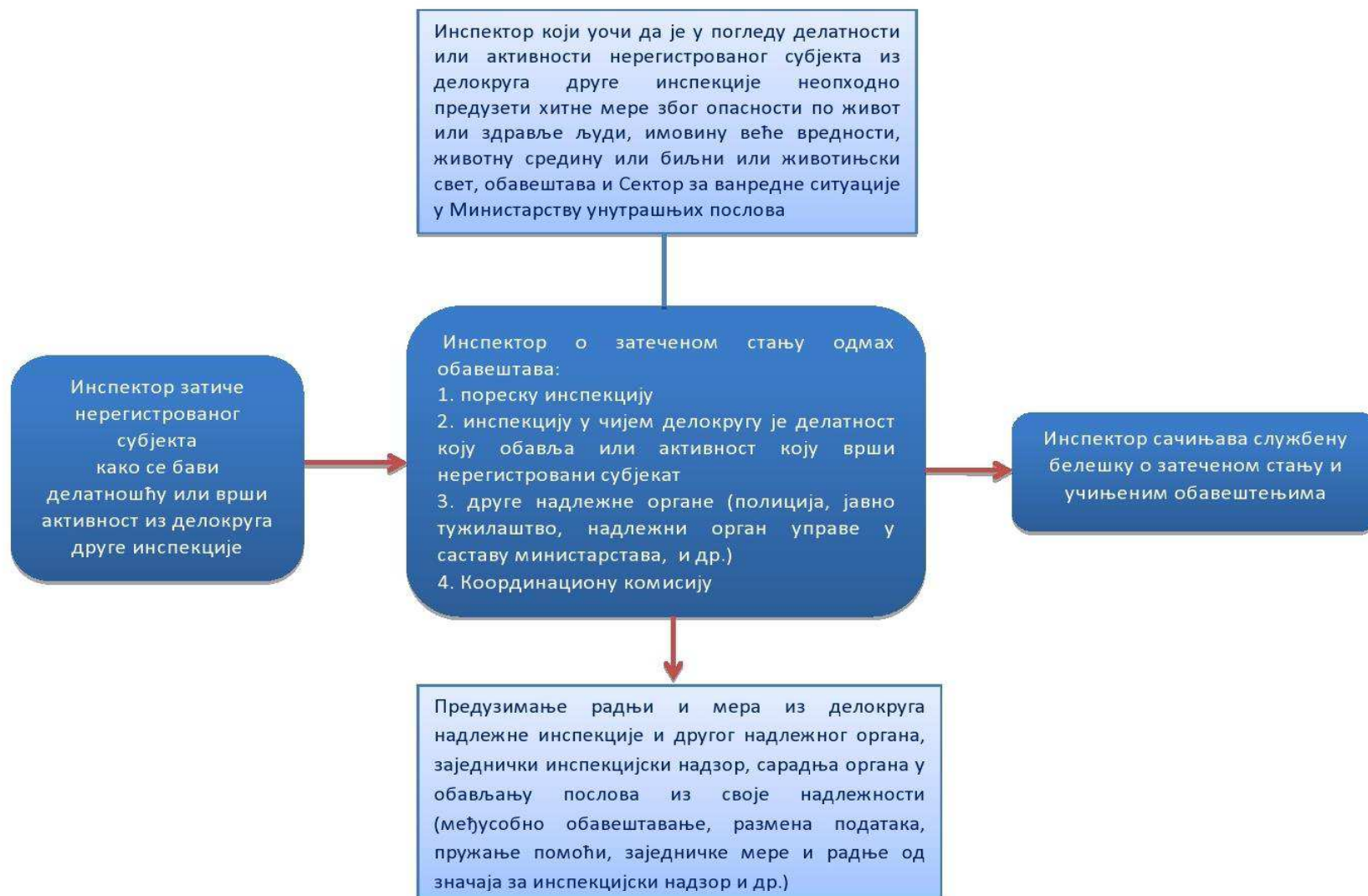
14.7. Ако друга инспекција у вршењу инспекцијског надзора у својој области затекне нерегистрованог субјекта како се бави угоститељском делатношћу (нпр. инспекција за заштиту животне средине у вршењу надзора по пријави због прекомерне буке која долази из кафане утврди да је кафана нерегистрована; комунална инспекција када врши надзор због неправилног одлагања комуналног отпада и нарушавања комуналног реда; ветеринарска, пољопривредна и санитарна инспекција, као инспекције надлежне за безбедност хране, у случају тровања храном у нерегистрованом угоститељском објекту итд.), она о затеченом стању, без одлагања, обавештава туристичку и пореску инспекцију, као и друге надлежне органе, ради предузимања радњи и мера из делокруга ових инспекција, односно вршења заједничког инспекцијског надзора или сарадње у обављању послова.

Прилози:

1. Схематски приказ (дијаграм) поступка инспекцијског надзора према нерегистрованом субјекту
2. Схематски приказ (дијаграм) поступања инспекције у погледу делатности или активности нерегистрованог субјекта која је у делокругу друге инспекције
3. Модел решења донетог у инспекцијском надзору над нерегистрованим субјектом
4. Модел службене белешке инспектора о затеченом стању и учињеним обавештењима у поступању у погледу делатности или активности нерегистрованог субјекта која је у делокругу друге инспекције
5. Модел записника о контролном инспекцијском надзору којим се утврђује да је нерегистровани субјекат одустао од даљег обављања делатности

ПОСТУПАЊЕ ИНСПЕКЦИЈЕ У ПОГЛЕДУ ДЕЛАТНОСТИ ИЛИ АКТИВНОСТИ НЕРЕГИСТРОВАНОГ СУБЈЕКТА КОЈА ЈЕ У ДЕЛОКРУГУ ДРУГЕ ИНСПЕКЦИЈЕ

- Решење донето у инспекцијском надзору над нерегистрованим субјектом -

Република Србија
МИНИСТАРСТВО _____

_____ (назив инспектората, као органа у саставу, односно сектора инспекције)

_____ (назив управног округа)
Одељење/Одсек/Група _____

_____ (седиште)

Број: _____
Датум: _____ . године

_____ (град / општина)

На основу [члана __ став __ тачка __ Закона о _____
- навођење посебног законског основа, ако постоји – на пример, члан 63. став 1. тачка 1) Закона о трговини („Службени гласник РС“, бр. 53/10 и 10/13) или чл. чл. 129а, 129б и 129в. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, 84/02 - испр., 23/03 - испр., 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 63/06 - испр. др. закона, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - испр., 93/12, 47/13, 108/13, 68/14 и 105/14),] члана 33. и члана 37. став 1. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, број 36/15) и члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“, број 30/10), _____ инспектор _____ (назив органа – инспекције), службена легитимација број _____, у поступку редовног / ванредног теренског и канцеларијског инспекцијског надзора над нерегистрованим субјектом _____ (идентификациони елементи),
доноси

¹ **Напомена:** Модел је општег и информативног карактера. У складу са посебним прописима и конкретним околностима случаја, овај модел се уподобљава различитим животним догађајима и ситуацијама, ризицима, повредама прописа и штетним последицама. Одговорност за коришћење овог модела и правилну примену прописа је на корисницима овог модела.

РЕШЕЊЕ

1. Налаже се нерегистрованом субјекту _____ да без одлагања, а најкасније у року од _____ од пријема овог решења, покрене поступак за упис (регистрацију) у Регистар привредних субјеката, који води Агенција за привредне регистре, што је прописани услов за обављање делатности / вршење активности

(навођење делатности / активности).

(Алтернативе:

1. Налаже се нерегистрованом субјекту _____ да без одлагања, а најкасније у року од _____ од пријема овог решења, покрене поступак за упис у Регистар _____ (назив посебног регистра или евиденције), који води _____ (Агенција за привредне регистре / други орган или организација), што је прописани услов за обављање делатности / вршење активности _____ (навођење делатности / активности).

1. Налаже се нерегистрованом субјекту _____ да без одлагања, а најкасније у року од _____ од пријема овог решења, покрене поступак за прибављање _____ (дозволе, одобрења, решења, мишљења, уверења, лиценце, сертификата, акредитације, потврде, овлашћења, акта о сагласности, акта о условима, другог вида сагласности надлежног органа или организације) од _____, као надлежног органа / организације, што је прописани услов за обављање делатности / вршење активности _____ (навођење делатности / активности).

1. Налаже се нерегистрованом субјекту _____ да без одлагања, а најкасније у року од _____ од пријема овог решења, покрене поступак пријаве делатности / активности _____ (навођење делатности / активности), _____, као надлежном органу / организацији, што је прописани услов за обављање делатности / вршење активности _____ (навођење делатности / активности).

2. Забрањује се нерегистрованом субјекту да обавља делатност / врши активност из тачке 1. диспозитива овог решења до испуњења за то прописаних услова.

3. Нерегистрованом субјекту се заплењују (одузимају) следећи предмети:

- _____
- _____
-

(опис по врсти и количини робе, документације и других предмета који су

нерегистрованом субјекту послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали, а које инспекција заплењује).

Са робом, документацијом и другим предметима које заплени, инспекција ће поступати на начин уређен чл. _____ (навођење законског основа из посебног закона).

4. Налаже се нерегистрованом субјекту да _____
_____ (налог за
отклањањем других откривених незаконитости), у року од _____ од пријема
овог решења.

5. Дејство мера из тач. 1. и 4. диспозитива овог решења траје све док
нерегистровани субјекат не отклони утврђене незаконитости.

Дејство мере из тачке 1. диспозитива овог решења престаје и ако нерегистровани
субјекат одустане од даљег бављења делатношћу / вршења активности из тачке 1.
диспозитива овог решења.

6. Нерегистровани субјекат ће обавестити _____ инспекцију
о извршењу овог решења и доставити доказе о томе у року од
_____.

7. _____ инспекција ће нарочито и појачано пратити да ли је
нерегистровани субјекат без одлагања извршио мере наложене тач. 1. и 4. овог решења и
да ли се придржава забране изречене тачком 2. овог решења.

8. Ако нерегистровани субјекат не поступи у складу са овим решењем,
_____ инспекција ће, у складу са законом, предузети друге мере и радње из
своје надлежности.

9. Жалба изјављена на ово решење не одлаже његово извршење.

О б р а з л о ж е њ е

Дана _____ године, у поступку редовног / ванредног теренског и канцеларијског
инспекцијског надзора, _____ инспектор је утврдио да надзирани субјекат
_____ обавља делатност

(навођење делатности / активности), а да није уписан у Регистар привредних субјеката, који води Агенција за привредне регистре, као предузетник, ни као заступник привредног друштва нити по другом основу који му омогућава законито обављање ове делатности, имајући у виду да је чланом _____ став _____ тачка _____ Закона о _____ прописано да је услов за обављање ове делатности упис у одговарајући регистар код органа надлежног за регистрацију (алтернативе: у складу са алтернативама наведеним за тачку 1. диспозитива).

_____ инспектор је ове чињенице утврдио непосредним увидом у обављање делатности од стране овог субјекта и увидом у јавно доступан Регистар привредних субјеката (*и други регистар / евиденцију, по потреби*), при чему надзирани субјекат није имао решење, односно други доказ на основу кога би се могло утврдити да овај субјекат обавља делатност као регистровани субјекат у складу са важећим законима и другим прописима, нити је могао да пружи информације о томе где би овакав доказ евентуално могао да се налази.

_____ инспектор је утврдио и _____

(опис других чињеница које су утврђене у инспекцијском надзору и навођење доказа на основу којих су те чињенице утврђене).

О спроведеним радњама у поступку инспекцијског надзора и утврђеном чињеничном стању сачињен је записник бр. _____ од _____ године.

Одлучне чињенице су утврђене на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка, у смислу чл. 8. 10. и 149. Закона о општем управном поступку и члана 21. Закона о инспекцијском надзору.

Закон о _____ (*посебни закон*) у члану __ прописује _____

Закон о инспекцијском надзору у члану 3. тачка 4) утврђује да је нерегистровани субјекат - надзирани субјекат који обавља делатност или врши активност, а није уписан у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре или други орган или организација надлежна за упис оснивања правног лица и другог субјекта (у даљем тексту: основни регистар), када је упис у овај регистар прописан као услов за обављање делатности или вршење активности.

Закон о инспекцијском надзору у члану 33. прописује посебан поступак према нерегистрованом субјекту. Овим чланом прописано је да је нерегистровани субјекат - надзирани субјекат и над њим се врши инспекцијски надзор и према њему се примењују одредбе овог закона. У инспекцијском надзору над субјектом уписаним у основни регистар, који обавља одређену делатност или врши одређену активност, а није уписан у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води други надлежни орган или организација или то чини без сагласности надлежног органа или организације (дозвола, одобрење, решење, мишљење, уверење, лиценца, сертификат, акредитација, потврда, овлашћење, акт о сагласности, акт о условима и др) или без пријаве надлежном органу или организацији, када је овај упис, сагласност или пријава прописана као услов за обављање те делатности или вршење те активности, инспекција према том субјекту има

и врши сва овлашћења и дужности које има и врши према нерегистрованом субјекту и на њега се примењују одредбе овог закона које се односе на нерегистрованог субјекта.

Инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектом врши се према плану инспекцијског надзора, али и кад није предвиђен планом инспекцијског надзора, без обавештења о предстојећем инспекцијском надзору, без издавања налога за инспекцијски надзор и у границама предмета које инспектор утврђује током трајања инспекцијског надзора.

Решење о мерама за отклањање незаконитости, забране обављања делатности или вршења активности и заплене робе, документације и других предмета који су нерегистрованом субјекту послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали доноси се одмах пошто инспектор открије нерегистрованог субјекта. Решење се одмах доставља нерегистрованом субјекту и њиме му се: налаже да без одлагања покрене поступак за упис у основни регистар, односно у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији; забрањује да обавља делатност или врши активност до испуњења за то прописаних услова; заплетује роба, документација и други предмети који су му послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали; налаже да отклони друге откривене незаконитости. Жалба не одлаже извршење решења. Са робом, документацијом и другим предметима које заплени, инспекција поступа на начин уређен посебним законом.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и наведеног законског основа, _____ инспектор је утврдио да надзирани субјекат обавља делатност као нерегистровани субјекат, противно законом прописаним захтевима и обавезама.

Чланом 37. став 1. Закона о инспекцијском надзору прописано је да о мерама управљеним према надзираном субјекту инспектор одлучује решењем.

Заон о општем управном поступку у члану 192. став 1. прописује да на основу одлучних чињеница утврђених у поступку, орган надлежан за решавање доноси решење о управној ствари која је предмет поступка.

У складу са утврђеним чињеницама и наведеним законским основом, стекли су се услови за доношење овог решења и изрицање мера из тач. 1 - 4. диспозитива овог решења, утврђивање трајања њиховог дејства (тачка 5. диспозитива овог решења) и налагање обавезе нерегистрованом субјекту да обавести _____ инспекцију о извршењу овог решења и достави доказе о томе (тачка 6. диспозитива овог решења).

Чланом 41. став 3. Закона о инспекцијском надзору прописано је да инспекција нарочито и појачано прати да ли је нерегистровани субјекат без одлагања покренуо прописани поступак за упис у одговарајући регистар или евиденцију, прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији, и да ли се придржава забране обављања делатности или вршења

активности до испуњења за то прописаних услова, као и да ли је отклонио друге откривене незаконитости.

Из наведених разлога, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења дозвољено је изјавити жалбу министру _____ у року од _____ дана од дана достављања овог решења. Жалба се предаје _____ (навођење организационе јединице у којој је распоређен инспектор) у _____ примерка. Жалба се може изјавити и у записник. Жалба се таксира републичком административном таксом у износу од _____ динара, сагласно Закону о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - усклађени дин. изн., 55/12 - усклађени дин. изн., 93/12, 47/13 - усклађени дин. изн., 65/13 - др. закон и 57/14 – усклађени дин. изн.) и уплаћује се на рачун буџета Републике Србије бр. _____. Доказ о уплаћеној републичкој административној такси се прилаже уз жалбу. Жалба изјављена на ово решење не одлаже његово извршење.

_____ инспектор

(потпис)

Прилози:

- _____

Достављено:

- нерегистрованом субјекту
- у списе предмета
- _____ (други надлежни или заинтересовани орган, организација или субјекат, у складу са законом)

- Службена белешка инспектора о затеченом стању и учињеним обавештењима у поступању у погледу делатности или активности нерегистрованог субјекта која је у делокругу друге инспекције -

Република Србија
МИНИСТАРСТВО _____

(назив инспектората, као органа у саставу, односно сектора инспекције)

(назив управног округа)
Одељење/Одсек/Група _____

(седиште)

Број: _____

Датум: _____ . године

(град / општина)

Предмет: Службена белешка о затеченом стању и учињеним обавештењима у поступању у погледу делатности или активности надзираног субјекта која је у делокругу друге инспекције, у складу са чланом 30. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, број 36/15)

Дана _____ . године у вршењу инспекцијског надзора над надзираним субјектом _____ (идентификациони подаци), у поступку инспекцијског надзора број: _____, затекао/ла сам лице

(идентификациони подаци), како се као нерегистровани субјекат бави делатношћу _____

(навођење делатности). Ова делатност, сагласно Закону о министарствима („Службени гласник РС“, бр. 44/14 и 14/15)

² **Напомена:** Модел је општег и информативног карактера. У складу са посебним прописима и конкретним околностима случаја, овај модел се уподобљава различитим животним догађајима и ситуацијама, ризицима, повредама прописа и штетним последицама. Одговорност за коришћење овог модела и правилну примену прописа је на корисницима овог модела.

и Закону о _____, спада у делокруг _____ инспекције (навођење друге инспекције).

Нерегистровани субјекат који је затечен како обавља наведену делатност није уписан у Регистар привредних субјеката, који води Агенција за привредне регистре, као предузетник, ни као заступник привредног друштва нити по другом основу који му омогућава законито обављање делатности, а имајући у виду да је Законом о _____ прописано да је услов за обављање ове делатности упис у одговарајући регистар код органа надлежног за регистрацију (*алтернативе: у складу са захтевима који се траже за законито и регистровано обављање делатности у смислу члана 33. став 2. Закона о инспекцијском надзору*)

Одлучне чињенице да затечено лице обавља делатност нерегистрованог субјекта утврдио/ла сам непосредним увидом у обављање делатности од стране овог субјекта и увидом у јавно доступан Регистар привредних субјеката (*и други регистар / евиденцију, по потреби*), при чему овај субјекат није имао решење, односно други доказ на основу кога би се могло утврдити да овај субјекат обавља делатност као регистровани субјекат у складу са важећим законима и другим прописима, нити је могао да пружи информације о томе где би овакав доказ евентуално могао да се налази.

О затеченом стању, без одлагања, обавестио/ла сам путем телефона пореску инспекцију, и то пореског инспектора _____, и _____ инспекцију, као инспекцију у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши нерегистровани субјекат, и то _____ инспектора _____, као и _____ (навођење другог надлежног органа), и то службено лице _____.

Службена белешка састављена у складу са чланом 30. став 4. у вези са ставом 2. Закона о инспекцијском надзору.

Белешку сачинио:

_____, _____ инспектор

(потпис)

Белешку оверава:

_____, _____

(потпис)

Достављено:

- у списе предмета

- Модел записника о контролном инспекцијском надзору којим се утврђује да је нерегистровани субјекат одустао од даљег обављања делатности -

Република Србија
МИНИСТАРСТВО _____

_____ (назив инспектората, као органа у саставу, односно сектора инспекције)

_____ (назив управног округа)
Одељење/Одсек/Група _____

_____ (седиште)

Број: _____
Датум: _____ године

ЗАПИСНИК О КОНТРОЛНОМ ИНСПЕКЦИЈСКОМ НАДЗОРУ

1. Општи подаци о надзору и надзираном субјекту

Састављен дана _____ године у _____ (место и

адреса) у предмету вршења контролног

канцеларијског

теренског

канцеларијског и теренског

(навођење облика инспекцијског надзора)

инспекцијског надзора ради утврђивања извршења мера које су наложене надзираном субјекту у оквиру редовног / ванредног инспекцијског надзора

³ **Напомена:** Модел је општег и информативног карактера. У складу са посебним прописима и конкретним околностима случаја, овај модел се уподобљава различитим животним догађајима и ситуацијама, ризицима, повредама прописа и штетним последицама. Одговорност за коришћење овог модела и правилну примену прописа је на корисницима овог модела.

Контролни инспекцијски надзор је извршен код надзираног субјекта који је нрегистровани субјекат / субјекат из члана 33. став 2. Закона о инспекцијском надзору.

Правно лице

Пословно име и назив: _____

ПИБ: _____

Матични број: _____

Заступник / одговорно лице: _____

Функција: _____

ЈМБГ / Лични број / Број пасоша: _____

Седиште: _____

Пословна јединица: _____

Контакт: _____

Предузетник

Пословно име и назив: _____

ПИБ: _____

Матични број: _____

ЈМБГ / Лични број / Број пасоша: _____

Седиште: _____

Пословна јединица: _____

Контакт: _____

Физичко лице

Име и презиме: _____

ЈМБГ: _____

Место: _____

Адреса: _____

Контакт: _____

Непознат субјекат

Познати подаци:

Делатност или активност: _____

Територијално подручје: _____

Локација објекта: _____

Врста робе или производа, односно услуга: _____

Други познати подаци: _____

(Ако је се инспекцијски надзор извршен ван радног времена надзираног субјекта који је правно лице, предузетник или други организациони облик преко кога физичка или правна лица обављају делатност или врше активност, наводи се основ и образложење разлога који су условили да се инспекцијски надзор изврши ван радног времена овог надзираног субјекта).

Инспекцијски надзор је извршен у _____

(навођење места инспекцијског надзора).

Инспекцијски надзор је извршен на основу _____

(навођење правног основа за вршење инспекцијског надзора садржаног у закону и другом пропису) и Закона о инспекцијском надзору.

Инспекцијски надзор је извршен у присуству _____

(име и презиме одговорног / овлашћеног лица надзираног субјекта, односно присутног лица, као и пуномоћника и представника, ако су присуствовали вршењу надзора).

О вршењу надзора упознат је _____

(када је о надзору упознато лице које остварује одређена права у надзираном субјекту или у вези са надзираним субјектом или има други правни интерес у вези са надзором или постоји дужност његовог упознавања о вршењу надзора, то је наводи у записнику).

2. Предмет инспекцијског надзора

Предмет надзора је утврђивање извршења мера које су наложене надзираном субјекту у оквиру редовног / ванредног инспекцијског надзора.

Решењем _____ од _____ . године, чије извршење се контролише, нерегистрованом субјекту је наложено да без одлагања покрене поступак за упис у основни регистар, односно у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији, забрањено да обавља делатност или врши активност до испуњења за то прописаних услова, заплењена роба, документација и други предмети који су му послужили за

незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали и наложено да отклони друге откривене незаконитости.

3. Ток и садржај предузетих радњи ради утврђивања чињеница и других радњи у поступку

У контролном инспекцијском надзору су предузете следеће радње ради утврђивања чињеница:

- 1) Увид у јавне исправе и податке из регистара и евиденција које воде надлежни државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе и други имаоци јавних овлашћења**

(у овом делу се наводе исправе прибављене по службеној дужности или од надзираног субјекта или трећег лица, ако инспектор није могао да их прибави по службеној дужности, а у које је инспекција извршила увид и њихова тачна и кратка садржина, придржавајући се предмета контролног надзора, односно ограничавајући се на инспекцијску управну ствар која је предмет поступка)

- 2) Увид у личну карту или другу јавну исправу подобну за идентификацију лица**

- 3) Увид у пословне књиге, опште и појединачне акте, евиденције, уговоре и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор**

(у овом делу записника се наводи документација у коју је инспекција извршила увид и њихова тачна и кратка садржина, придржавајући се предмета контролног надзора, односно ограничавајући се на инспекцијску управну ствар која је предмет поступка)

Попис преузетих докумената чини саставни део овог записника.

- 4) Увиђај, односно преглед и провера локације, земљишта, објеката, пословног и другог нестамбеног простора, постројења, уређаја, опреме, прибора, возила и других наменских превозних средстава, других средстава рада, производа, предмета који се стављају у промет, робе у промету и других предмете којима надзирани субјекат обавља делатност или врши активност, као и других предмета од значаја за инспекцијски надзор**

(у овом делу се наводи увиђај, односно прегледи и провере извршени у поступку и њихова тачна и кратка садржина, придржавајући се предмета контролног надзора, односно ограничавајући се на инспекцијску управну ствар која је предмет поступка)

- 5) Фотографисање и снимање простора у коме је вршен инспекцијски надзор и других ствари које су предмет надзора**

(у овом делу се наводе одговарајући подаци о овим радњама предузетим у поступку контролног инспекцијског надзора)

Фотографије, видео и аудио записи сачињени у поступку чине саставни део овог записника.

- 6) Изјава надзираног субјекта и другог лица коме је посебним законом признато својство странке у поступку**

Усмена изјава

Надзирани субјекат је у поступку усмено дао изјаву следеће садржине:

(у овом делу записника се наводи тачна и сажета садржина изјаве надзираног субјекта, која је усмено дата у поступку, придржавајући се предмета контролног надзора, односно ограничавајући се на инспекцијску управну ствар која је предмет поступка. За правно лице изјаву даје и потписује његов заступник / одговорно лице)

(потпис надзираног субјекта, односно заступника / одговорног лица правног лица)

Друго лице коме је посебним законом признато својство странке у поступку је у поступку усмено дало изјаву следеће садржине:

(у овом делу записника се наводи тачна и сажета садржина изјаве другог лица коме је посебним законом признато својство странке у поступку, која је усмено дата у поступку, придржавајући се предмета контролног надзора, односно ограничавајући се на инспекцијску управну ствар која је предмет поступка. За правно лице изјаву даје и потписује његов заступник / одговорно лице)

(потпис другог лица коме је посебним законом признато својство странке у поступку, односно заступника / одговорног лица правног лица)

Писана изјава

Надзирани субјекат је дао писану изјаву, која чини саставни део овог записника.

Друго лице коме је посебним законом признато својство странке у поступку је дало писану изјаву, која чини саставни део овог записника.

Напомена: Када је то прописано законом или произлази из судске, управне или инспекцијске праксе или је то целисходно ради вођења поступка и утврђивања чињеничног стања, надзирани субјекат и друго лице коме је посебним законом признато својство странке у поступку самостално сачињава и потписује писану изјаву, која се прилаже записнику (код правног лица изјаву сачињава и потписује његов заступник / одговорно лице).

Надзирани субјекат и друго лице коме је посебним законом признато својство странке у поступку су упозорени да је давање лажне изјаве о одлучној чињеници чланом 335. Кривичног законика прописано као кривично дело и да ће се казном затвора до три

године казнити странка која приликом извођења доказа саслушањем странака у управном поступку да лажан исказ, а на овом исказу буде заснована одлука донесена у овом поступку.

7) Искази сведока

1. _____

2. _____

3.

(у овом делу записника се наводе искази сведока, који су дати у поступку и њихова тачна и кратка садржина, придржавајући се предмета контролног надзора, односно ограничавајући се на инспекцијску управну ствар која је предмет поступка)

1. _____
(потпис сведока који је дао исказ)
2. _____
(потпис сведока који је дао исказ)
3.

8) Суочења

(у овом делу записника се наводи кратак опис и садржина суочења лица, ако су вршена)

1. _____
(потпис лица које је суочено)
2. _____
(потпис лица које је суочено)
3.

9) Узимање и анализа, односно испитивање узорака

(у овом делу се наводе подаци о броју / количини, врсти и оквирној вредности узетих узорака и предлозима које је у вези са узимањем узорака дало овлашћено лице надзираног субјекта)

Налаз акредитованог тела, односно стручне установе чини саставни део овог записника.

10) Вештачење (налаз и мишљење вештака)

(у овом делу се наводи предмет вештачења и тачна и кратка садржина налаза и мишљења вештака, придржавајући се предмета надзора, односно ограничавајући се на инспекцијску управну ствар која је предмет поступка)

11) Увиђај у стамбеном простору

(у овом делу се наводи увиђај који је инспекција извршила у стамбеном простору. Наводе се подаци о пристанку власника или корисника, односно држаоца стамбеног простора, односно о наредби суда којом је увиђај дозвољен када нема пристанка власника или корисника, односно држаоца стамбеног простора или је било неопходно да се предузму хитне мере у складу са чланом 22. став 2. Закона. Исто се односи и на претресање стамбеног простора и ствари у њему. Ако је увиђај у стамбеном простору започет у одсуству два пунолетна лица као сведока, односно власника или корисника, односно држаоца стамбеног простора – лично или преко пуномоћника, јер је било неопходно предузети радње ради отклањања непосредне и озбиљне опасности за људе или имовину, то се посебно образлаже.)

Копија наредбе суда чини саставни део овог записника.

12) Друге радње ради утврђивања чињеничног стања

(у овом делу се наводе одговарајући подаци о другим радњама предузетим ради утврђивања чињеничног стања у поступку контролног инспекцијског надзора)

4. Утврђено чињенично стање

На основу изведених доказа утврђено је да је **надзирани субјекат одустао од даљег обављања делатности / вршења активности као нерегистровани субјекат**. Ова одлучна чињеница је утврђена на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка, у смислу чл. 8. 10. и 149. Закона о општем управном поступку и чл. 21. и 41. Закона о инспекцијском надзору.

Утврђује се да су престали разлози који су исходovali налагање нерегистрованом субјекту да покрене прописани поступак за упис у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре, односно у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији. Одустанком од даљег бављења делатношћу коју је обављао као нерегистровани субјекат, надзирани субјекат више не повређује закон и не представља нерегистрованог субјекта, тако да се он одустанком од даљег обављања делатности након доношења решења ускладио са законом и извршио решење у овом погледу. Како су и друге незаконитости чије отклањање је наложено решењем отклоњене, _____ инспектор, применом члана 37. став 2. Закона о инспекцијском надзору, окончаће поступак инспекцијског надзора достављањем надзираном субјекту овог записника у коме се наводи да нису утврђене незаконитости, неправилности или недостаци у његовом пословању или поступању.

5. Други подаци и наводи од значаја

Други подаци и наводи од значаја за инспекцијски надзор:

Имајући у виду кажњивост обављања делатности нерегистрованог субјекта по казним законима, а сагласно члану 24. став 1. Закона о инспекцијском надзору,

инспектор је у поступку инспекцијског надзора привремено одузео документацију, робу и друге предмете, односно њихов одговарајући део, ради обезбеђења доказа у поступку који се води за кривично дело / привредни преступ / прекршај, и поступио са одузетим предметима на начин, под условима и у року прописаним Законом о прекршајима / Законом о привредним преступима / Закоником о кривичном поступку.

6. Примедбе на записник

Надзирани субјект има право да у писаном облику стави примедбе на записник о инспекцијском надзору, у року од пет радних дана од пријема овог записника.

Записник је прочитан и надзирани субјекат на њега примедби нема – има:

(навођење садржаја примедба надзираног субјекта, односно присутног лица, ако су изјављене).

Записник је сачињен у _____ истоветних примерака, од којих се _____ доставља надзираном субјекту, а _____ примерака су за потребе инспекције.

Записник се доставља и _____

. (друго лице коме је посебним законом признато својство странке у поступку, други орган, други субјекат који има правни интерес)

Записник сачињен у _____, _____ . године

Надзирани субјекат / присутно лице

Инспектор

(потпис)

(потпис)

(Ако надзирани субјекат, односно присутно лице неће да потпише записник или се удаљи пре закључења записника или одбије да прими записник, то ће се уписати у записник и навести разлоге због којих су потписивање или пријем записника одбијени, односно ускраћени)

Прилози:

- попис преузетих докумената
- писана изјава надзираног субјекта
- писана изјава другог лица коме је посебним законом признато својство странке у поступку
- примерак наредбе суда
- налаз акредитованог тела, односно стручне установе
- фотографије, видео и аудио записи, планови, скице, цртежи и сл. сачињени или прибављени у току надзора
- по потреби, исправе у које је извршен увид и које су употребљене у току надзора
- службене белешке донете у току надзора

Достављено:

- надзираном субјекту
- _____
(*друго лице коме је посебним законом признато својство странке у поступку, други орган, други субјекат који има правни интерес*)
- у списе предмета